საქართველო

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მთავარი კომიტეტის ორგანო.

რედაქცია და კონტორა: თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი № 11 რედაქცია და კანტორა ღია ყოველ დღე დილის 9 ს., ნაშუადღევის 2 და ნახ. საათამდის. ტელეფონი № 15—73. მისამართი დეპეშებისათვის: თბილისი „საქართველო“ ფოსტის ყუთი № 76

განცხადებანი: განცხადება მიიღება ნაშუადღევის 2 საათამდის. სტრიქონი პეტიტი პირველ გვერდზე 15 მ. მე-4 გვერდზე—12 მ. სამგლოვიარო განცხადებანი 30 სტრიქონი—400 მ. 2 ნახ. საათის შემდეგ 100 მანეთით მეტი.

ხელის მოწერა: გაზეთი „საქართველო“ ქალაქსა და ქალაქს გარეთ ღირს თვეში—375 მან. ცალკე № —15 მან.

ფასი 15 მან.

წელიწადი მეექვსე. | კვირა, ნოემბრის 21. 1920 | № 154

სახელმწიფო ოპერა

ორშაბათს, 22 ნოემბერს

ოპერას დასდგამს ა. წუწუნავა

ბილეთები იყიდება თეატრის კასაში.

მეორეთ თბილისში ქართულ სცენაზე ოპერა

ღალატი

მუსიკა იპოლიტოვ-ივანოვისა, თარგმანი კ. ფოცხვერაშვილის მიერ.

ზეინაბ—ალეშკო, რუქჭია—ბურსაგო-ცეხნოვსკაია, ირაკლი—სარაჯიშვილი, ოთარ-ბეგ—ელიოზაშვილი, სულეიმანი—საბინინი.

ახალი პოსტიუმეგი და დეკორაციები

დასაწყისი სრულ 8 საათზე საღამოს.

დირიჟორი ს. ა. სტოლერმანი.

სახელმწიფო ოპერის ადმინისტრაცია

მოითხოვეთ ყველგან საუკეთესო ხარისხის

კონიაკი

გაწმენდილი ბურის არაყი და ტკბილი ხასმელები დ. ი. კალანდაძისა

ბითუმად და ცალ-ცალკე თვით ქარხანაში სადგურის (ვაგზლის) ქ. № 5.

ნოე გლახუნის ძე და მარიამ ივანეს ასული სიხარულიძენი შვილებით—ვლადიმერ, ნოე და ტარიელი დიდი მწუხარებით აცნობებენ ნათესავებს, მეგობრებს და ნაცნობთ რომ კვირას 21 ამა ნოემბერს დიდუბის ეკლესიაში გადახდილ იქმნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოსის მიერ ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი უდროოდ და ტრაღიკულათ გარდაცვალებულ მათ დაუვიწყარ შვილის და ძმის

ავთანდილის

სულის მოსახსენებელოთ. წირვის დასაწყისი დილის 10 საათზე (ახალი დროით). 2—1 3289

ნესტორ გლახუნის ძე და ოლღა ალექსეევანიძის ასული სიხარულიძენი შვილებით, მინადორა, ლუბა, ემელიანე, კატო, ქეთო და მარგარიტათი დიდი მწუხარებით აცნობებენ ნათესავებს, მეგობრებს და ნაცნობთ. რომ კვირას 21 ამა ნოემბერს დიდუბის ეკლესიაში გადახდილ იქმნება სრულიად საქართველოს კათოლიკოზის მიერ ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი უდროოთ და ტრაღიკულათ გარდაცვალებულის მათ დაუვიწყარ ძმის წულის და ბიძაშვილის

ავთანდილის

სულის მოსახსენებლათ. წირვის დასაწყისი დილით 10 საათზე (ახალი დროით) 2—1 3289

გიორგი იოსების ძე და სოფიო მიხეილის ასული, იოსები ლაზარეს ძე და მართა გლახუნის ასული აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ. რომ ტრაღიკულად დაღუპული პირველთა ძმისა და მეორეთა ძმის შვილის

ავთანდილ სიხარულიძის

ორმოცი დღის აღსანიშნავად პანაშვიდი გადახდილი იქნება დიდუბის ეკლესიაში კვირას, ნოემბრის 21 ს, დილის 10 საათზე (ახალი დროით.)

1—3290—1.

მაქსიმე ონისიმეს ძე და მეუღლე თინათინი შვილებით თამარი და შალვა ღაჟონიები ღრმად დამწუხრებულნი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნოთ მათთვის საყვარელ და დაუვიწყარ ძმის შვილის უდროოდ გარდაცვალებას ხანგრძლივი ავათმყოფობის შემდეგ

თეგრო დიოგიდეს ასული ღაჟონია ფირიაშვილისას

გამოსვენება მოხდება ნოემბრის 21 ს დილის 10 საათზე და დაკრძალვა იქნება წირვის შემდეგ ვერის ნიკოლოზის ეკლესიაში.

1—1

გულ ჩათუთქულნი: მეუღლე გრიგოლი, დედამთილ-მამამთილი პელაგია და ალექსი, რძალი და მაზლი მარიამი და ნიკოლოზი ფირიაშვილები აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ გარდაცვალებას ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ პირველის დაუვიწყარი ცოლის და მეორეთა ძვირფასი რძლის

თეგრო დიოგიდეს ასული ღაჟონია ფირიაშვილისას.

გამოსვენება მოხდება ნოემბრის 21-ს დილის 10 საათზე და დაკრძალვა იქნება წირვის შემდეგ ვერის ნიკოლოზის ეკლესიაში.

1—1

სახელმწიფო დრამის თეატრი.

(ყოფილი არტისტიული—რუსთაველის პრ., № 21, ტელ. 8—07).

კვირას, ნოემბრის 21 ს

მსხვერპლი—ი. გედევანიშვილისა.

ახალი დეკორაციები მხატვრის ვალ. სიდამონ-ერისთავისა.

რეჟისორი ალ. წუწუნავა. ბილეთები კაყიდულია. დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

ბილეთები კასაში

ხალხელმწ. თეატრი.

ოპერა

კვირას, 21 ნოემბერს

კოპელია

ორშაბათს, 22 ნოემბერს

მეორეთ ღალატი

ოპერის დასაწყისი საღამოს სრულ 8 საათზე.

გაზ. „საქართველო“-ს

აგენტების საყურადღებოდ

თელავი, უვირილა, გორი, ახალსენაკი, ფოთი, გოთომი, სამტრედია.

გაზ. „საქართველო“-ს კონტორა კატეგორიულად აცხადებს, რომ ყველა იმ აგენტებმა, რომელთაც არ წარმოუდგენიათ მიღებულ გაზეთების ანგარიში, რომელთაც არ დაუბრუნებიათ დარჩენილი გაზეთები, აცნობონ ამის შესახებ დაწვრილებით კონტორას და გაასწორონ ანგარიშები:

წინააღმდეგ შემთხვევაში გაზეთების აღარ გაგზავნება.

ქალაქ თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი № 6,

გაიხსნა ევროპიულ—ქართული ტექნიკური სავაჭრო და სამრეწველო კონტორა

„ევრ-ივერია“.

კონტორის მთავარი მიზანია ხელი შეუწყოს აღმშენებლობის და მრეწველობის განვითარებას საქართველოში

კონტორას დამოკიდებულობა აქვს **გერმანიასთან** და მოკლე ხანში შეუძლია მოაწყოს **წიხქვილები, სადგურები, ქარხნები** და ყოველივე სამრეწველო წარმოება. კონტორამ უკვე მიიღო გერმანიიდან. 3286. 3—1

სამეურნეო და სხვა იარაღები

5 დეკემბერს 1920 წელს ქ. თბილისში, საქართველოს საავჭრო-სამრეწველო პალატის ბინაზე ეროვნული საბჭოს ქუჩაზე (ყოფილი ფრეილინისა) ს. № 11 დილის 8 ს. საღამოს 6 საათამდის (ხაათი ძველი დროით) მოხდება დამატებითი

არჩევნები საქ. თველოს საავაჭრო-სამრეწველო პალატის

1) წევრისა და 4 კანდიდატისა ქ. თბილისისა, ბორჩალოს და თბილისის მაზრების საარჩევნო ოლქისა, 1919 წლის სიებით. ამომრჩეველთა სიების განხილვა შეიძლება პალატის ბინაზე ყოველ დღე დილის 9 ს.-ე საათამდის (ძველი დროით). საარჩევნო უფლება აქვთ, თანასწორად პალატის წესდების მე-10 ს-სა, მხოლოდ საქართველოს ქვეშევრდომთ.

საქართველოს საავაჭრო-სამრეწველო პალატის კომიტეტი.

3—1 3291

ქალაქ ბაზიაში

ამხ. **ე. ცინდელი**

სოლოლაკის ქ. № 1.

ლიკვიდაციის გამო

შლიაპების განყოფილებაში დანიშნულია

გაგრძელება იაფი ვაჭროგისა

ხავერდის შლ. 2 000 მან. კასტორის შლ. 1000 მან. პატარა ქუდები სხვა და სხვანაირი 800 მ. ნეთიდან.

1920 წ. ნოემბრის 28-ს

დანიშნულია

არაჩვეულებრივი საზოგადო

კრება

ცენტრალურ საავაჭრო-სამრეწველო ბანკის აქციონერებისა (ცენტრობანკის).

კრება შესდგება დღის 12 საათზე ცენტრობანკის შენობაში (ბუშკინის ქუჩა № 3.

ცენტრობანკის გამგეობა.

„სოფლის“ გამოცემა

დაიბეჭდა და გამოვიდა გასასყიდათ 1921 წ.

„კალენდრები“

შედგენილი მ. გაჩეჩილაძის მიერ.

1) კედლის კალენდარი.
2) ჯიბის კალენდარი
3) მოძრავი კალენდარი ქართულ-რუსული
4) თვიური კალენდარი ქართულ-რუსული

უქმები დაბეჭდილია წითელი საღებავით მისამართი თბილისი სტამბა „სოფლისა“ მ. გაჩეჩილაძე.

8—1 2295

გამოცდილი რეპეტიტორი სტუდენტი

ილებს გაკვეთილებს

სასურველია დილის საათები

მისამართი ეროვნ. დემოკრ. ბიურო (სასახლ. ქ. № 5)

ტელეფ. № 3-02 გამოელაპარაკეთ 10-ე საათამდე.

ღ ო ნ ე.

ანტანტის სახელმწიფოებმა გერმანიის ჰაეროპლანების ფრენა აღკრძალეს.

„ტანის“ ცნობით საბჭოთა რუსეთში მონარქისტებს აზრად აქვთ მიხეილ ალექსანდრეს ძეს სამეფო ტახტზე მიაწოდონ.

უკრაინაში ანტიბოლშევიკური რევოლიუციაა.

ანტანტის სახელმწიფონი წინააღმდეგნი არიან სამხრეთში კონსტანტინესი ან პრინც გიორგის სამეფო ტახტზე ასვლის.

ბოლშევიკებმა პროსკუროვი აიღეს.

წ ე რ ი ლ ე ბ ი.

მეთაური: თავდაცვისათვის.
გ. გვაზავა: ჩიჩერინის ნოტა.
ჩვენი კორესპოდენტები: ქუთაისი.

კვირას, 28 ნოემბერს, დილის 11 საათზე ეროვნული (ეოფილი ფრეილინის) ქუჩ. № 11 შესდგება

საქართველოს ტექნიკური საზოგადოების

წლიური კრება

1—3292—1

მაღაზიაში

საკვაჭრო

ამხ. ე. ციხდელი.

სოლოლაკი 1.

დრაფი	2,800
მაუდი ლურჯი	3,500
შევიოტი	2,500
გაბარდინი	2,000
ფანელი გარეცხის ამტანი, თბილი.	550
შატლანკები	600
ხატინა	700
ქსოვილი ჰერანგის ამხანაგისთვის	650
მადეპალამი უთახსახო	500
კრუჩონკა თეთრი	550
სიურა სარჩულის	800
შალის ქსოვილი ორგანი	2,000
ტრიკო ფრანგ. ფრენჩისა და შარვლებისათვის	1,800
შევიოტი ფერადი ორგანი	3,500
ტრიკო მოწაფესათვის	2,500
კრეპი	3,500
ლიბერტი შავი.	2,100
შიფონი	1,800
მაუდი გერ. არშინნახევრიანი	4,500
ტაფტა შავი	2,000

განსაკუთრებით გირჩევთ ინგლისურს, წმინდა

მატელის	35,000
დრაფი რუხი და შავი წმინდა მატელისა	9,000
კაევრკატი რუხი, წმინდა მატელისა კაცისა და ქალის კოსტიუმების და პალტოსათვის	8,500
შევიოტი უაეის ფერი კრემი ბეჟი.	35,000

2293. 1—1.

თავდაცვისათვის.

საქართველოს მდგომარეობა მეტად სერიოზულია! სამწუხაროდ, ქართველი ხალხი გადოების დიდი ნაწილი ინერტობას ისე შეუზიარებია, რომ ან კი ითვალისწინებს იმ შიდიერებს, რაც შესაძლებელია მოჰყვეს დღევანდელ რთულ ვითარებას.

საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობა სასარგებლოა ერის და საზიანოც მისთვის: სარგებლობას ვხედავთ იმაში, რომ ვიკავრით ევროპასა და აზიას და ორივეს კულტურის თანაზიარნი ვართ არსებითად; ზარალი ჩვენი გამომდინარეობს იმ ფაქტიდან, რომ ევროპისა და აზიის კონფლიქტები რეალურად აქ ახლეგიან ერთი-მეორეს...

მოსკოვის მთავრობის უკანასკნელი ნოტა ინგლისისა და საქართველოს სახელზე მეტერმეტყველური მაჩვენებელი

წინააზიის ბეესთან მდებარე ჩვენი სამშობლო დამშვიდებით ვერ განაგრძობს სახელმწიფო-აღმშენებლობით მუშაობას, უკეთუ მის გარშემო აზვირთებული ზღვა არ დაცხრება.

შეუძლებელია ხანგრძლივ ვიმყოფებოდეთ ისეთს მდგომარეობაში, როდესაც არ ვიცით, რას მოგვცემს მომავალი დღე, სად დასჭექავს ზარბაზანი, რომელ მხრიდან დაგვესხმის მტერი!

საერთაშორისო ურთიერთობა არავითარი იმედს არ იძლევა ამ მხრივ: პირიქით დღითი დღე ჰორიზონტი იკუმეება და შავი ღრუბლები ლოდივით აწვება ცოდვილ დედამიწას.

ასეთს პირობებში საქართველო პირველ ყოვლისა მილიტარულად უნდა მოძლიერდეს. უმაღლესი ხელმწიფების მთავარ საზრუნავ საგნად ერისა და სახელმწიფოს ფიზიკური არსებობის შენახვა უნდა გახდეს. ამ წმიდა ნოვალობის აღსრულებაში მმართველობას მთელი ხალხის აქტიური მონაწილეობა თავდაცვის მოწყობაში, უნდა ვიფიქროთ ბოლოს და ბოლოს სამშვიდობოში გაიყვანს საქართველოს და მისი არსებობის საკითხიც თავისთავად მომაგრებული იქნება.

ეხლა კი საქართველოს ხალს ერთი ფიქრი უნდა ამძიმებდეს: მაქსიმუმის გამოღებით უზრუნველჰყოს სახელმწიფოს თავდაცვა!

ჰაერი გაჟღენთილია ასაფეთქებელ მასალით! არ იცი სად დასჭექს შემზარავი მეხი.

საქართველოს ხალხი იარაღისკენ დაძახნილია. ივსება გუნდები სამშობლოს დამცველებისა! ყოველ დღე ემატება ახალახალი ვეტერანი საქართველოს მხედრობას. დარაზმული ქართველი ხალხი უკვე გაემართა საქართველოს კიდეებისკენ და იქ აღიმართა აფოლადებულ გალავნად...

საჭიროა ამის თქმა, რომ ყოველმა მოქალაქემ მსხვერპლი უნდა გაიღოს ამ მართლაც საბედისწერო ღროს?

ამასაყოფელად ვერ მივიმჩნევთ კარგად ჩატარებულ მობილიზაციას, თუ ჯარში გაწვეული არ გახდა შინ დარჩენილების მუდმივ საზრუნავ საგნად.

მარტო სახელმწიფო ხაზინას ვერ დავაწვებით: ყველამ უნდა წარმოიდგინოს რა შედეგი მოსდევს ომისა, ან მობილიზაციის გამო გაწეულ ხარჯებს და ამისდამიხედვით თვითეული მოქალაქეც თავის თავსსაერთოდ ღელქვეშ უნდა გრძნობდეს და სხვებთან თანაბრად ეწეოდეს სახელმწიფოს მძიმე ჯაპანს.

და თუ ასეთი პატრიოტული ცეცხლი აღენთო ქართველის გულში და მწყობრი გუნდები მამულიშვილებისა უზრუნველნი იქნებიან ჭამა სმით, ჩაცმა-დახურვით, — დამშვიდებით შეგვეძლება შეეცქიროთ მიუთხრობელ მომავალს...

მაშ, ნუ მოვაკლებთ ჯარში გაწვეულებს მზრუნველ თვალს! გვახსოვდეს, რომ ჩვენი პატარა ქვეყნის ბედი სანაპიროებში იჭედება მათ მიერ, ვინც ამ სუსხიან ზამთარში მოსწყდა ოჯახს, შეჩვეულ პირობებს და ფარაჯა გადაცმული მედგრად იცავს სამშობლოს მყუდროებას!

მტერი არახუნებს საქართველოს ალაყაფს! ის ჩასაფრებულია ყველგან, საიდანაც ელოდება ნაკლებ წინააღმდეგობას და სადაც საქართველოს მაჯისცემა მისუსტებულად ეჩვენება.

დავუმტკიცოთ მას, რომ საქართველოს ძლიერება ყველა მხრიდან უზრუნველყოფილია!

ჩიჩერინის ნოტა

ჰდგება მეტი გამორკვეული ეროვნული პოლიტიკისა. მერყეობას უნდა მოეღოს ბოლო.

ბოლშევიკური რუსეთი ემუქრებოდა მთელს ევროპას: უნდა გავანადგურო ბურჟუაზია და მოვახდინო მსოფლიო რევოლიუციაო. დასძრა საშინელი ლაშქარი, გასწია დასავლეთისაკენ, მაგრამ პოლონეთის ეროვნულს სიმაგრეზე დაიმტვრია შუბლი. პოლონეთმა გაანადგურა ეს ლაშქარი, გამოიკრა თავის საზღვრებიდან და დაადებინა რუსეთს ხელსაყრელი ხელშეკრულება. გადარჩა ევროპის კულტურა და ცივილიზაცია, მაგრამ პოლონეთით უკუტეხილი ტალღა ბოლშევიკური ურდოებისა წამოვიდა აღმოსავლეთისაკენ. მისი ძალა იკრიბება კავკასიაში.

არის მეორე ტალღაც—თურქული ნაციონალისტური. დამარცხებული დასავლეთში იგი მოდის აღმოსავლეთისკენ. მისი მიზანია—გაამართიანოს თავისი დაფლეთილი ეროვნული სხეული, იხსნას მონობისა თუ განადგურებისაგან სხვა და სხვა ნაწილი ამ სხეულისა. ეს ორი ტალღა უსათუოდ შეხვდება ერთმანეთს. ამ ორი ტალღის შუა მოქცეულია საქართველო. სტრატეგიული მდებარეობა მისი და განსაკუთრებით ბათუმისა—გარდამწყვეტი მომენტია ამ შეხვედრისა.

აქ არის გასაღები ჩიჩერინის ნოტისა.

თუმცა ბევრ კომპლიმენტებს ეუბნებიან ერთმანეთს რუსეთი და ანატოლია, მაგრამ ეჭვი არ არის, მათ არა აქვთ და არც უნდა ჰქონდეთ ერთმანეთის ნდობა. განადგურებული აზერბაიჯანი, დარბეული ჩრდილო კავკასია, ეს მუსლიმანური ქვეყნები, იმედით შეჰყურებენ ქიამალ-ფაშის ჯარს და მოელიან მისგან ხსნას. ამ ჯარის მოახლოება გამოიწვევს მთელი მუსლიმანური კავკასიის აჯანყებას ბოლშევიკების წინააღმდეგ. ასეთი საფრთხის წინ რუსეთის გარეშე საქმეთა მინისტრი ჩიჩერინი უგზავნის ინგლისს და საქართველოს შემდეგ ნოტას:

„ინგლისს განძრახვა აქვს საქართველოს საშუალებით ბათომი ჩაიგდოს თავის ხელში... ამის გამო ინგლისის გარეშე საქმეთა მინისტრს ჩიჩერინმა გაუგზავნა განცხადება, რომელშიაც იგი პროტესტაცხადებს რუსეთის ქალაქის დაკავების განძრახვის გამო და ამბობს, რომ ბათომის დაკავება იქნება პირდაპირ მუქარა საბჭოთა რუსეთის და მისი მოკავშირის აზერბაიჯანის წინააღმდეგო... საბჭოთა რუსეთი ყოველ ზომებს მიიღებს ასეთი ცდის განხორციელების განძრახვის წინააღმდეგ...“

ამ ნოტაში შესანიშნავია ქალაქ ბათომის რუსეთის ქალაქად გამოცხადება. ჯერ ერთი, 1783 წლის ხელშეკრულების ძალით (დამატებითი მუხლი 4 რუსეთი ვალდებული იყო ის ახლად დაპყრობილი ადგილები, რომლებიც წინედ შეადგენდნენ საქართველოს ნაწილს, შემოერთებინა საქართველოსთვის და არა რუსეთისათვის. ამიტომ ბათომის, უნდა გამხდარიყვნენ საქართველოსი, და არა რუსეთის ნაწილი. ძველმა რუსეთმა ეს ხელშეკრულება დაარღვია, მაგრამ ხელშეკრულების დარღვევა ვერ შეიქმს უფლებას. ბოლშევიკურმა რუსეთმა დაარღვია იგივე ხელშეკრულება ბრესტ ლიტოვსკში, როცა ბათომის და არტაანის მხარე დაუთმო ოსმალეთს. მან დაუთმო ის, რაც მასარ ეკუთვნოდა და რომლის დათმობა იურიდიულად მას არ შეეძლო. შემდეგ, საქართველოსთან დადებულ ხელშეკრულებაში მან გამოასწორა ეს შეცდომა და ბათომის ოლქი აღიარა საქართველოს უდავო ნაწილად. მკონი, საკითხი გათავებულად და გადაწყვეტილად უნდა ჩათვლილიყო. მაგრამ არა, ეხლა ბ ნ ჩიჩერინი კვლავ გაიძახის, რომ ბათომი რუსეთის ქალაქია!

მოდი და ენდე ამისთანა ხალხს, მათ პირობას და ხელშეკრულებას!

ჩიჩერინი იმასაც კი უმატებს, რომ ყოველ „განზრახვას“ შეებრძოლებით. განზრახვის ძებნა და გამიზეზება 'პირდაპირი საბაბია ყოველი მოულოდნელი აგრესსიული მოქმედებისათვის. ეს პირდაპირ—წინასწარი გაფრთხილებაა. ინგლისურ გაზეთებში ცნობა იყო, რომ ბოლშევიკებმა ულტიმატუმი გაუგზავნეს საქართველოსო. ულტიმატუმი ჩვენ არ მოგვსვლია, მაგრამ შესაძლებელია ეს ულტიმატუმიც მზად იყოს.

რა უნდა ვქნათ ამისთანა პირობებში?

სამხედრო ძალების მოწყობის აუცილებლობა თავისთავად ცხადია. ამას არ შევეხები. აუცილებელია, გარდა მილიტარული დი ფინანსიური ძალების დაგროვების და მოწყობისა სახელმწიფოს შიგან, ძ ნა და გამონახვა დასაყრდნობი ძალებისა სახელმწიფოს გარედ. უნდა დროზე ვიზრუნოთ.

საჭიროა გარკვეული ეროვნული პოლიტიკა და ენერგიული მოქმედება.

გ ორგი გ ვ ზ ვ.

ჩიჩერინის ნოტა საქართველოს მთავრობას.

თბილისიდან. რუსეთის მისია ამხ შეიმანს: საქართველოს მთავრობას განუცხადეთ შემდეგი: მოკავშირეთა რადიოტელეგრამების ცნობებს ჩვენ ამ დასკვნამდი მივყევართ, რომ უკვე ოფიციალურად იმუშავებენ ბათომის ინგლისის ან სხვა რომელიმე სახელმწიფოს ჯარებით დაკავების გეგმას. რუსეთის საბჭოთა მთავრობა მიაქცევს საქართველოს მთავრობის ყურადღებას ამ მეტად მნიშვნელოვან საკითხზე და სერიოზულ შედეგებზე, რომელიც მოყვება ბათომის მოკავშირეთა რომელიმე სახელმწიფოს შეიარაღებულ ძალებით დაკავებას. ბათომის გაწმენდა ინგლისელთა ჯარებიდან, რომელიც საფრთხეს წარმოადგენდენ ჩვენი მოკავშირე აზერბაიჯანის და თვით საბჭოთა რესპუბლიკისათვის, წარმოადგენდა ძირითად მუხლს რუსეთსა და საქართველოს შორის საზავო ურთიერთობის ჩამოგდების დროს. ამ პირობის დარღვევა და ამით რ. ს. ს. ფ. რ. და აზ. ს. ს. რ. არსებობისათვის საფრთხის შექმნა დააყენებს რუსეთის მთავრობას აუცილებლობის წინაშე მიიღოს სერიოზული ზომები ორივე რესპუბლიკებისათვის საფრთხის ასაცილებლათ.

ბათომის დაკავება მოკავშირეთა შეიარაღებულ ძალების მიერ არ შეიძლება დავაფასოთ ჩვენ სხვანაირად, ვიდრე ჩვენთვის სამხრეთით ახალი ფრონტის შექმნის ცდა. გამოვთქვამთ მტკიცე რწმენას, რომ საქართველოს მთავრობა ასეთ გზას არ დაადგება და არ აიღებს თავის თავზე, მოსალოდნელი შედეგების პასუხისმგებლობას. № 8868,16 ნოემბერი 1920 წ.

ჩიჩერინი.

ბოლშევიზმი და გლეხობა.

დანელი მწერალი ქალი ნინო ბანგი შეეკითხა კრასინს: როგორი დამოკიდებულებაა გლეხობასა და საბჭოთა მთავრობას შორის?

კრასინმა უპასუხა: „გლეხობა მხარს უჭერს საბჭოთა მთავრობას, რადგანაც მან ამ მთავრობიდან მიიღო მიწა, მაგრამ თავისთავად აშკარაა, რომ ჩვენი გლეხობა კომუნიზმიდან ძლიერ შორსაა. ჩვენ ძალით ვაიძულებთ მათ ზედმეტი მოსავალი მთავრობას მისცენ და სამაგიეროდ ინდუსტრიალური ნაწარმოები მიიღონ. კერძო საკუთრების შეჭნა ჩვენში აღკრძალულია.“

(ობშჩ. დელო)

აბხაზეთის ავტონომიის საკითხი.

აბხაზეთის დელეგაციამ ინახულა მთავრობისთავმჯდომარე ბ. ნ. ჟორდანია და ჩაუბარა აბხაზეთის ავტონომიის მოხსენების ასლი. მოხსენებაში ჩამოყალიბებულია საქართველო—აბხაზეთის დამოკიდებულების პუნქტები. მოხსენებაში აღნიშნულია აგრეთვე ისიც, რომ საქართველოს მთავრობის მიერ შეპირებული ავტონომიური მართვა-გამგეობა აბხაზეთში ჯერ-ჯერობით ფაქტიურად არ ყოფილა განხორციელებული.

დელეგაციამ მოითხოვა, დღეს სასწრაფო ზომები იქნას ცენტრალური მთავრობის მიერ მიღებული აბხაზეთის ავტონომიურ პირობებში ჩაყენების საქმეში, და საამისოდ დამფუძნებელმა კრებამ თავის შემადგენლობიდან გამოჰყოს საგანგებო კომისია, რომელიც დეტალურად შეიმუშავებს ავტონომიის სტატუტს.

ტრაპიზონის ცნობა.

ქემალ ფაშის გავლენიანი წრეები აცხადებენ, რომ საქართველოს წინააღმდეგ ქემალ ფაშას ჯერჯერობით არავითარი აგრესიული ზრახვები არა აქვს, ქემალ ფაშის პასუხის მგებელი წარმომადგენელები ირწმუნებიან, რომ ქემალის სახელით არც ერთი ემისარი არ წასულა ახალციხის, ბათომის და არტაანის ოლქებში საქადაგებლად, და თუ მაინც ვინმე აქ მომუშავე თავის თავს ქემალისტს უწოდებს, ის ადგილობრივი ავანტიურისტი და ბედის მაძიებელია.

— ვრანგელის ესკადრილია ყირიმიდან გაიქცა და ანატოლიის ნაპირებს აფარებს თავს.

(ბ. ფ.)

გ ა თ ო მ ბ ი.

— ბათომის ოლქის მილიციის ოფიცერმა ჟორდანიამ კონტროლის რაიონის კომისიის თანაშემწისაგან მიიღო სია იმ პირთა, რომლებიც ინგლისელები. დროს საქართველოს წინააღმდეგ აწყობა აგიტაციას აწეოდენ. მილიციის ცნობით მათ ამ უმადაც აქვთ ფარული ორგანიზაციები და მუშაობას განაგრძობენ. ოფიცერმა ჟორდანიამ ყველა ეს პირები, რომლებიც ძველი რუსი ოფიცრებია, დაატუსაღა და საოლქო სატუსაღოში გაგზავნა.

— ადმინისტრაციის უფროსის განკარგულების თანახმად, ოლქის მილიციის ოფიცერ ჟორდანიას გარადოკში შეუპყრია ქემალისტების აგენტები და სხვა არა საი ე ფო პირები, მათ აღმოაჩნდათ სხვა და სხვა საბუთები.

— მობილიზაცია ბათომში ბრწყინვალეთ ჩატარდა, 600 კაცდან, რომელნიც გამოცხადდენ ყველამ უარი სთქვა გასინჯვაზე და ჯარში პირდაპირ ჩაეწერენ. ხალხი აღფრთოვანებული ეგზიბა ამ დაწყებას.

ევროპაში

ჟან ლონგე მოსკოვის პირობების შესახებ.

საფრანგეთის სოციალისტური პარტიის გამგეობის სხდომაზე, გამგეობის წევრები შეეკითხენ ჟან ლონგეს: დასაშვებია რომ ბოსკოვის კონგრესმა სხვა და სხვა სოციალისტურ პარტიებს სხვა და სხვა პირობები დაუსვა მესამე ინტერნაციონალში შესასვლელათ.

ლონგემ უპასუხა:

— ინტერნაციონალური თვალსაზრისთ ჩემთვის მიუღებელია ის აზრი, რომ საფრანგეთის სოციალისტურ პარტიას მთელი შემადგენლობით აძლევენ უფლებას შევიდეს მესამე ინტერნაციონალში იმ დროს, რომ ამის უფლებას არ აძლევენ გერმანელ ამხანაგებს, როგორიცაა გილფერდინგი, კაუცკი, ძველი რევოლიუციონერი მებრძოლი ლედებური, იტალიელი ბელადები ტურატი ან მადილიანი, რომლებიც მუდამ მემარცხენე ფრთას ეკუთვნოდენ, ან აშრიკელ მუშების ბელადი ხილკვიტი ან ასეთი მოღვაწე, როგორც ფრიც ადლერია.

ასეთი ხასიათის „ოპერაციებში“ მე მონაწილეობას არ მივიღებ.

არ უნდა იყოს და არც შეიძლება სხვა და სხვა პირობები. რაც შეეხება თვით ამ პირობებს მე მზად ვარ სიცოცხლეც შევწირო რუსეთის რევოლიუციას, მაგრამ ვერავითარ შემთხვევაში ვერ გავხდები თანახმა რუსული კომუნისტური პარტიის კეთილდღეობისათვის დავანგრიო ჩვენი საფრანგეთის პარტია.“

ინგლისში

ს. დ. ს. ს ინფ. განცხადებანი.

გერმანია და ანტანტი.

ბერლინი. მოკავშირეებ ამამართეს გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრს განცხადებით, სადაც აღნიშნულია, რომ ანტანტი უკრძალავს გერმანიას ყოველგვარ ფრენას ჰაერში. აკრძალვის მიზეზი არის გერმანულ საფრენოსნო ორგანიზაციათა მიერ დადგენილ წესების დარღვევა. გერმანიის პრესა იუწყება, რომ საგარეო საქმეთა მინისტრმა უარი განაცხადა საფრენოსნო საზოგადოებათა გაშვებაზე და საზღვარ გარედ ფრენის აკრძალვაზე.

ბოლშევიკური სასამართლო.

პარიზი. „ტეხს“ მოსკოვის „იზვესტიებიდან“ მოუტანს სიკვდილით დასჯის სტატისტიკა ივლისის 23-დან ავგისტოს 21 მდე. ეს ცნობები შედგენილია ოფიციალურ განაჩენთა მიხედვით. ერთთვის განმავლობაში დაუხვრეტიათ 1182 კაცი, ამათში ზოგი ლოთობისათვის, ზოგი იარაღის შენახვისათვის, საბჭოთა მოსამსახურეთა მოსყიდისათვის, მთავრობის წარმომადგენლებისადმი დაუმორჩილებლობისათვის და სხ.

აჯანყება უკრაინაში.

— გელსინგფორსის გაზეთები იუწყებიან, „ტანის“ ცნობით, ბოლშევიკებმა ულტიმატუმი გაუგზავნეს საქართველოსო. ულტიმატუმი ჩვენ არ მოგვსვლია, მაგრამ შესაძლებელია ეს ულტიმატუმიც მზად იყოს.

რა უნდა ვქნათ ამისთანა პირობებში?

სამხედრო ძალების მოწყობის აუცილებლობა თავისთავად ცხადია. ამას არ შევეხები. აუცილებელია, გარდა მილიტარული დი ფინანსიური ძალების დაგროვების და მოწყობისა სახელმწიფოს შიგან, ძ ნა და გამონახვა დასაყრდნობი ძალებისა სახელმწიფოს გარედ. უნდა დროზე ვიზრუნოთ.

საჭიროა გარკვეული ეროვნული პოლიტიკა და ენერგიული მოქმედება.

გ ორგი გ ვ ზ ვ.

ჩიჩერინის ნოტა საქართველოს მთავრობას.

თბილისიდან. რუსეთის მისია ამხ შეიმანს: საქართველოს მთავრობას განუცხადეთ შემდეგი: მოკავშირეთა რადიოტელეგრამების ცნობებს ჩვენ ამ დასკვნამდი მივყევართ, რომ უკვე ოფიციალურად იმუშავებენ ბათომის ინგლისის ან სხვა რომელიმე სახელმწიფოს ჯარებით დაკავების გეგმას. რუსეთის საბჭოთა მთავრობა მიაქცევს საქართველოს მთავრობის ყურადღებას ამ მეტად მნიშვნელოვან საკითხზე და სერიოზულ შედეგებზე, რომელიც მოყვება ბათომის მოკავშირეთა რომელიმე სახელმწიფოს შეიარაღებულ ძალებით დაკავებას. ბათომის გაწმენდა ინგლისელთა ჯარებიდან, რომელიც საფრთხეს წარმოადგენდენ ჩვენი მოკავშირე აზერბაიჯანის და თვით საბჭოთა რესპუბლიკისათვის, წარმოადგენდა ძირითად მუხლს რუსეთსა და საქართველოს შორის საზავო ურთიერთობის ჩამოგდების დროს. ამ პირობის დარღვევა და ამით რ. ს. ს. ფ. რ. და აზ. ს. ს. რ. არსებობისათვის საფრთხის შექმნა დააყენებს რუსეთის მთავრობას აუცილებლობის წინაშე მიიღოს სერიოზული ზომები ორივე რესპუბლიკებისათვის საფრთხის ასაცილებლათ.

ბათომის დაკავება მოკავშირეთა შეიარაღებულ ძალების მიერ არ შეიძლება დავაფასოთ ჩვენ სხვანაირად, ვიდრე ჩვენთვის სამხრეთით ახალი ფრონტის შექმნის ცდა. გამოვთქვამთ მტკიცე რწმენას, რომ საქართველოს მთავრობა ასეთ გზას არ დაადგება და არ აიღებს თავის თავზე, მოსალოდნელი შედეგების პასუხისმგებლობას. № 8868,16 ნოემბერი 1920 წ.

ჩიჩერინი.

ბოლშევიზმი და გლეხობა.

დანელი მწერალი ქალი ნინო ბანგი შეეკითხა კრასინს: როგორი დამოკიდებულებაა გლეხობასა და საბჭოთა მთავრობას შორის?

კრასინმა უპასუხა: „გლეხობა მხარს უჭერს საბჭოთა მთავრობას, რადგანაც მან ამ მთავრობიდან მიიღო მიწა, მაგრამ თავისთავად აშკარაა, რომ ჩვენი გლეხობა კომუნიზმიდან ძლიერ შორსაა. ჩვენ ძალით ვაიძულებთ მათ ზედმეტი მოსავალი მთავრობას მისცენ და სამაგიეროდ ინდუსტრიალური ნაწარმოები მიიღონ. კერძო საკუთრების შეჭნა ჩვენში აღკრძალულია.“

(ობშჩ. დელო)

აბხაზეთის ავტონომიის საკითხი.

აბხაზეთის დელეგაციამ ინახულა მთავრობისთავმჯდომარე ბ. ნ. ჟორდანია და ჩაუბარა აბხაზეთის ავტონომიის მოხსენების ასლი. მოხსენებაში ჩამოყალიბებულია საქართველო—აბხაზეთის დამოკიდებულების პუნქტები. მოხსენებაში აღნიშნულია აგრეთვე ისიც, რომ საქართველოს მთავრობის მიერ შეპირებული ავტონომიური მართვა-გამგეობა აბხაზეთში ჯერ-ჯერობით ფაქტიურად არ ყოფილა განხორციელებული.

დელეგაციამ მოითხოვა, დღეს სასწრაფო ზომები იქნას ცენტრალური მთავრობის მიერ მიღებული აბხაზეთის ავტონომიურ პირობებში ჩაყენების საქმეში, და საამისოდ დამფუძნებელმა კრებამ თავის შემადგენლობიდან გამოჰყოს საგანგებო კომისია, რომელიც დეტალურად შეიმუშავებს ავტონომიის სტატუტს.

ტრაპიზონის ცნობა.

ქემალ ფაშის გავლენიანი წრეები აცხადებენ, რომ საქართველოს წინააღმდეგ ქემალ ფაშას ჯერჯერობით არავითარი აგრესიული ზრახვები არა აქვს, ქემალ ფაშის პასუხის მგებელი წარმომადგენელები ირწმუნებიან, რომ ქემალის სახელით არც ერთი ემისარი არ წასულა ახალციხის, ბათომის და არტაანის ოლქებში საქადაგებლად, და თუ მაინც ვინმე აქ მომუშავე თავის თავს ქემალისტს უწოდებს, ის ადგილობრივი ავანტიურისტი და ბედის მაძიებელია.

— ვრანგელის ესკადრილია ყირიმიდან გაიქცა და ანატოლიის ნაპირებს აფარებს თავს.

(ბ. ფ.)

გ ა თ ო მ ბ ი.

— ბათომის ოლქის მილიციის ოფიცერმა ჟორდანიამ კონტროლის რაიონის კომისიის თანაშემწისაგან მიიღო სია იმ პირთა, რომლებიც ინგლისელები. დროს საქართველოს წინააღმდეგ აწყობა აგიტაციას აწეოდენ. მილიციის ცნობით მათ ამ უმადაც აქვთ ფარული ორგანიზაციები და მუშაობას განაგრძობენ. ოფიცერმა ჟორდანიამ ყველა ეს პირები, რომლებიც ძველი რუსი ოფიცრებია, დაატუსაღა და საოლქო სატუსაღოში გაგზავნა.

— ადმინისტრაციის უფროსის განკარგულების თანახმად, ოლქის მილიციის ოფიცერ ჟორდანიას გარადოკში შეუპყრია ქემალისტების აგენტები და სხვა არა საი ე ფო პირები, მათ აღმოაჩნდათ სხვა და სხვა საბუთები.

— მობილიზაცია ბათომში ბრწყინვალეთ ჩატარდა, 600 კაცდან, რომელნიც გამოცხადდენ ყველამ უარი სთქვა გასინჯვაზე და ჯარში პირდაპირ ჩაეწერენ. ხალხი აღფრთოვანებული ეგზიბა ამ დაწყებას.

ევროპაში

ჟან ლონგე მოსკოვის პირობების შესახებ.

საფრანგეთის სოციალისტური პარტიის გამგეობის სხდომაზე, გამგეობის წევრები შეეკითხენ ჟან ლონგეს: დასაშვებია რომ ბოსკოვის კონგრესმა სხვა და სხვა სოციალისტურ პარტიებს სხვა და სხვა პირობები დაუსვა მესამე ინტერნაციონალში შესასვლელათ.

ლონგემ უპასუხა:

— ინტერნაციონალური თვალსაზრისთ ჩემთვის მიუღებელია ის აზრი, რომ საფრანგეთის სოციალისტურ პარტიას მთელი შემადგენლობით აძლევენ უფლებას შევიდეს მესამე ინტერნაციონალში იმ დროს, რომ ამის უფლებას არ აძლევენ გერმანელ ამხანაგებს, როგორიცაა გილფერდინგი, კაუცკი, ძველი რევოლიუციონერი მებრძოლი ლედებური, იტალიელი ბელადები ტურატი ან მადილიანი, რომლებიც მუდამ მემარცხენე ფრთას ეკუთვნოდენ, ან აშრიკელ მუშების ბელადი ხილკვიტი ან ასეთი მოღვაწე, როგორც ფრიც ადლერია.

ასეთი ხასიათის „ოპერაციებში“ მე მონაწილეობას არ მივიღებ.

არ უნდა იყოს და არც შეიძლება სხვა და სხვა პირობები. რაც შეეხება თვით ამ პირობებს მე მზად ვარ სიცოცხლეც შევწირო რუსეთის რევოლიუციას, მაგრამ ვერავითარ შემთხვევაში ვერ გავხდები თანახმა რუსული კომუნისტური პარტიის კეთილდღეობისათვის დავანგრიო ჩვენი საფრანგეთის პარტია.“

ევროპაში

ს. დ. ს. ს ინფ. განცხადებანი.

გერმანია და ანტანტი.

ბერლინი. მოკავშირეებ ამამართეს გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრს განცხადებით, სადაც აღნიშნულია, რომ ანტანტი უკრძალავს გერმანიას ყოველგვარ ფრენას ჰაერში. აკრძალვის მიზეზი არის გერმანულ საფრენოსნო ორგანიზაციათა მიერ დადგენილ წესების დარღვევა. გერმანიის პრესა იუწყება, რომ საგარეო საქმეთა მინისტრმა უარი განაცხადა საფრენოსნო საზოგადოებათა გაშვებაზე და საზღვარ გარედ ფრენის აკრძალვაზე.

ბოლშევიკური სასამართლო.

პარიზი. „ტეხს“ მოსკოვის „იზვესტიებიდან“ მოუტანს სიკვდილით დასჯის სტატისტიკა ივლისის 23-დან ავგისტოს 21 მდე. ეს ცნობები შედგენილია ოფიციალურ განაჩენთა მიხედვით. ერთთვის განმავლობაში დაუხვრეტიათ 1182 კაცი, ამათში ზოგი ლოთობისათვის, ზოგი იარაღის შენახვისათვის, საბჭოთა მოსამსახურეთა მოსყიდისათვის, მთავრობის წარმომადგენლებისადმი დაუმორჩილებლობისათვის და სხ.

აჯანყება უკრაინაში.

— გელსინგფორსის გაზეთები იუწყებიან, „ტანის“ ცნობით, ბოლშევიკებმა ულტიმატუმი გაუგზავნეს საქართველოსო. ულტიმატუმი ჩვენ არ მოგვსვლია, მაგრამ შესაძლებელია ეს ულტიმატუმიც მზად იყოს.

რა უნდა ვქნათ ამისთანა პირობებში?

სამხედრო ძალების მოწყობის აუცილებლობა თავისთავად ცხადია. ამას არ შევეხები. აუცილებელია, გარდა მილიტარული დი ფინანსიური ძალების დაგროვების და მოწყობისა სახელმწიფოს შიგან, ძ ნა და გამონახვა დასაყრდნობი ძალებისა სახელმწიფოს გარედ. უნდა დროზე ვიზრუნოთ.

საჭიროა გარკვეული ეროვნული პოლიტიკა და ენერგიული მოქმედება.

გ ორგი გ ვ ზ ვ.

ჩიჩერინის ნოტა საქართველოს მთავრობას.

თბილისიდან. რუსეთის მისია ამხ შეიმანს: საქართველოს მთავრობას განუცხადეთ შემდეგი: მოკავშირეთა რადიოტელეგრამების ცნობებს ჩვენ ამ დასკვნამდი მივყევართ, რომ უკვე ოფიციალურად იმუშავებენ ბათომის ინგლისის ან სხვა რომელიმე სახელმწიფოს ჯარებით დაკავების გეგმას. რუსეთის საბჭოთა მთავრობა მიაქცევს საქართველოს მთავრობის ყურადღებას ამ მეტად მნიშვნელოვან საკითხზე და სერიოზულ შედეგებზე, რომელიც მოყვება ბათომის მოკავშირეთა რომელიმე სახელმწიფოს შეიარაღებულ ძალებით დაკავებას. ბათომის გაწმენდა ინგლისელთა ჯარებიდან, რომელიც საფრთხეს წარმოადგენდენ ჩვენი მოკავშირე აზერბაიჯანის და თვით საბჭოთა რესპუბლიკისათვის, წარმოადგენდა ძირითად მუხლს რუსეთსა და საქართველოს შორის საზავო ურთიერთობის ჩამოგდების დროს. ამ პირობის დარღვევა და ამით რ. ს. ს. ფ. რ. და აზ. ს. ს. რ. არსებობისათვის საფრთხის შექმნა დააყენებს რუსეთის მთავრობას აუცილებლობის წინაშე მიიღოს სერიოზული ზომები ორივე რესპუბლიკებისათვის საფრთხის ასაცილებლათ.

ბათომის დაკავება მოკავშირეთა შეიარაღებულ ძალების მიერ არ შეიძლება დავაფასოთ ჩვენ სხვანაირად, ვიდრე ჩვენთვის სამხრეთით ახალი ფრონტის შექმნის ცდა. გამოვთქვამთ მტკიცე რწმენას, რომ საქართველოს მთავრობა ასეთ გზას არ დაადგება და არ აიღებს თავის თავზე, მოსალოდნელი შედეგების პასუხისმგებლობას. № 8868,16 ნოემბერი 1920 წ.

ჩიჩერინი.

ბოლშევიზმი და გლეხობა.

დანელი მწერალი ქალი ნინო ბანგი შეეკითხა კრასინს: როგორი დამოკიდებულებაა გლეხობასა და საბჭოთა მთავრობას შორის?

კრასინმა უპასუხა: „გლეხობა მხარს უჭერს საბჭოთა მთავრობას, რადგანაც მან ამ მთავრობიდან მიიღო მიწა, მაგრამ თავისთავად აშკარაა, რომ ჩვენი გლეხობა კომუნიზმიდან ძლიერ შორსაა. ჩვენ ძალით ვაიძულებთ მათ ზედმეტი მოსავალი მთავრობას მისცენ და სამაგიეროდ ინდუსტრიალური ნაწარმოები მიიღონ. კერძო საკუთრების შეჭნა ჩვენში აღკრძალულია.“

(ობშჩ. დელო)

აბხაზეთის ავტონომიის საკითხი.

აბხაზეთის დელეგაციამ ინახულა მთავრობისთავმჯდომარე ბ. ნ. ჟორდანია და ჩაუბარა აბხაზეთის ავტონომიის მოხსენების ასლი. მოხსენებაში ჩამოყალიბებულია საქართველო—აბხაზეთის დამოკიდებულების პუნქტები. მოხსენებაში აღნიშნულია აგრეთვე ისიც, რომ საქართველოს მთავრობის მიერ შეპირებული ავტონომიური მართვა-გამგეობა აბხ

სო. გაზეთი აღნიშნავს, რომ ერების შეიწროება არ ეკადრება ანტანტას და მის ინტერესებს დიდ ზიანს აყენებსო.

უცხოელები გერმანიაში.

გერმანის მთავრობას განზრახვა აქვს მიიღოს ენერგიული ზომები უცხოელ სამხედრო—სპეკულიანტების წინააღმდეგ. შინაგან საქმეთა მინისტრს მათი თავიანთ სამშობლოში გაძევება სურს.

ფერენბახის სიტყვა

ელი შაპელში წარმოთქმულ სიტყვაში კანცლერმა ფერემბახმა კმაყოფილება გამოსთქვა იმ რეინის ოლქის ნახვის გამო, რომელიც სამშობლოს ლოიალურად უყურებს. კანცლერმა განსაკუთრებით აღნიშნა ეიპენი, მალმედი და ტორნი, რომელნიც ჩამოცილებულნი არიან გერმანიას მაუხედავათ თვით გამორკვევის უფლებისა. შემდეგ აღნიშნა ანტანტის უზომო მოთხოვნილებანი, რომლის წყალობით შნილის შვილებიც კი ვერ იხილავენ აღორძინებულ გერმანიას, რომელიც ასე საჭიროა ევროპისათვის. საგარეო საქმეთა მინისტრმა სიმონსმა განაცხადა, გერმანია ფიქრობს, რომ ენენსა და მალმედის ჩამოცილება დროებითია, ამიტომ ის არ ფიქრობს სთხოვოს ერთა ლიგას ამ ქალაქების დათმობა. შემდეგ სიმონსი იმედს გამოსთქვამს, რომ გერმანია, საფრანგეთი და ბელგია ერთად იმუშავებენ ეკონომიურ და სულიერ აღორძინებისათვისო.

რუსეთის ცნობები.

მიმდინარე მომენტი და პარტიის მიზნები.

მოსკოვი 19 ნოემ. „პრავდას“ მოწინავე სწერს: ვრანგელის სრული განადგურება და პეტლიურას მთელი რიგი დამარცხება შრომის ფრონტზე გადასვლის საშუალებას გვაძლევს. ეს კიდევ არ ნიშნავს ჩვენი მდგომარეობის შეცსუბუქებას, პირიქით, გადატეხამ მოგვისწრო სრულ გაღატაკების, ხალხის დაღლილობის და მოუსავლობის დროს. რამაც ჩვენი ენერგიის და ძალღონეების დაჭიმვა უნდა გააძლიეროს. გამარჯვებასთან ერთად დაიბადა სურვილი დასვენებისა და დისციპლინის დასუსტებისა. ვინაიდან ეს დიდ საშიშროებას წარმოადგენს ჩვენი პარტიისათვის და საბჭოთა რუსეთისათვის, ამიტომ ახლა საჭიროა პარტიის მეცხრეების მეტი დარაზმვა. მხოლოდ ამ შემთხვევაში დაიბადება შესაძლებლობა სამეურნეო აპარატის გადახალისებისა, ეხლილად პარტიის ნების მთლიანობა მოგვცემს საშუალებას გამოვიდეთ გამარჯვებულნი იმ მიზნებიდან, რომელსაც ჩვენ ვისახავთ. ჩვენ დასუსტებას ყურადღებას ადევნებს ჩვენი მტრები. ევროპის პრესაში უკვე გავრცელდა ყალბი რადიო, რომელშიაც ბუდიონის ღალატსა და ზინოვიევის რაღაც წერილების არსებობას იტყობინებიან. ამ ცნობებს შეცდომაში შეიყვანს ჩვენი ამხანაგები დასავლეთში. რომ ვსძლიოთ ავათმყოფობას საჭიროა ორი მხრით გავაძლიეროთ მუშაობა. ერთი მხრით პარტიაში უნდა მოვიპოთ ბიუროკრატიული წესები და მეორე მხრით ანტი კომუნისტურ მიმდინარეობას დიდი წინააღმდეგობა უნდა გაუწიოთ ამ ჟამად პარტიაში ჩაწერილია დიდ ძალი ახალი წევრები, რომლებიც მართალია როგორც მუშები დიდ ღირებულებას წარმოადგენენ, მაგრამ პოლიტიკურად ვერ არიან კარგათ აღზრდილნი. საჭიროა ამ აღზრდის მიცემა. ეს უნდა გახდეს მიზანი დღევანდელი დღისა.

საგარეო ვაჭრობა

ნახევარმა წელმა განვლო მას შემდეგ რაც ჩვენში საზღვარ გარეთიდან შემოიტანეს საქონელი. შემდეგ ჩვენ დავინახეთ, რომ კაპიტალისტურ ქვეყნებს არ სურდათ ჩვენი საგარეო ვაჭრობასთან დამოკიდებულების დაკავებას ისინი განაგრძობენ საბოტაჟს. ის ქვეყნები საიდანაც შეგვიძლია ჩვენ მიერ შესყიდულს საქონლის შემოტანა, არის: შვეიცია, გერმანია და იტალია. ჩვენ ვერ შევსძელით იტალიასთან ნორმალურ სავაჭრო დამოკიდებულების აღდგენა, ვინაიდან ამაში ხელს გვიშლის იტალიის მთავრობა და ინგლისი, რომლის სამხედრო გემებმა დაატუსაღეს ჩვენ სახელზე გამოგზავნილი საქონელით დატვირთული იტალიის გემი.

საზავო მოლაპარაკება პოლონეთთან.

მოსკოვი. 19 | 11 საბოლოო ზავის შესაკვრელად ნოემბრის 17 რიგაში პოლონეთსა და რუსეთ-უკრაინის საზავო დელეგაციების პლენუმის პირველი სხდომა შესდგა. თანახმად პოლონეთის დელეგაციის თავმჯდომარის იდმოვკის განცხადებისა, პოლონეთი ყოველ გვარ ზომას იხმარს დადებულ ზავის განსამტკიცებლადო. ჩვენი დელეგაციის თავმჯდომარეს ამხანაგმა იოფემ თავის მხრით აღნიშნა სურვილი საბჭოთა რუსეთის მშვიდობიანი პოლიტიკის წარმოებს შესახებ. სხდომამ მიიღო გადაწყვეტილება საზავო ხელშეკრულებასთან დაკავშირებულ საკითხების დეტალურ დასამუშავებლად არსებულ კომისიების დატოვების შესახებ.—

უცხოეთში.

ვერ ისვენებენ. პარიზში მყოფმა თავადმა ლვოვმა და ვრანგელის ელჩმა მაკლაკოვმა ვრანგელის დამარცხების გამო რუს-ლტოლვილთა მიმართ გამოუშვა მოწოდება, რომ ვრანგელის დამარცხების გამო, მათ არ მართებთ გულიტეხონ

ული, და რომ ბრძოლა საბჭოთა რუსეთთან კვლავ გაგრძელდებაო. —

ვილნოს საკითხი.

საკითხი ვილნოს პოლონეთთან შეერთებისა, საერთო ხმის მიცემათ უნდა გადასწყვიტონ. ამიტომ ამ ჟამათ ვარშავიდან ვილნოში ხალხით სავსე მატარებლები გადის. ახლად მიმავალნი ხმას მისცემენ ვილნოს პოლონეთთან შეერთებას.

ვრანგელის დამარცხების წინ.

ოდესა. 17 | 11 ვრანგელის დამარცხების წინ ყირიმში დიდი ძარცვა გლეჯა დაიწყო. ტყვიის მფრქვეველით შეიარაღებული ბანდები ეცემოდენ მემამულეებს და სძარცვავდენ მათ.

ინგლისი და საბჭოთა რუსეთი

რიგა. 16 11. საგარეო კომისარის ჩიჩერინის მოთხოვნამ, რომ მიეცა ინგლისის მთავრობას საბოლოო პასუხი კითხვაზე: სურს თუ არა მას საბჭოთა რუსეთთან სავაჭრო დამოკიდებულების აღდგენა—ინგლისში დიდი აურ-ზაური გამოიწვია- მოელიან ზოგიერთ მინისტრების კაბინეტიდან გასვლას.

ახალ ავანტიურას იწყებენ.

ყოველ დღე ვრცელდება ხმები, რომ ზემოსილეზიაში შევლენ პოლონელებიო. გერმანიის მთავრობამ ცნობები მიიღო. რომ საზღვარზე პოლონეთის დიდი ძალები იყრის თავსო. ამიტომ გერმანიის მთავრობამ ლონდონში და პარიზში მყოფ თავის წარმომადგენლებს წინადადება მისცა აცნობონ ანტანტას პოლონეთის საქციელი, რომელიც გერმანიას ემუქრებაო.

მეტად დამწუხარებულნი არიან.

საფრანგეთის პრესა და ბოლშევიკური წრეები ვრანგელის დამარცხებით დამწუხარებულნი არიან. „ეხო დე პარი“ მოითხოვს ბოლშევიკების ძალით ჩამოგდებას და მოუწოდებს ევროპას გაერთიანდეს წინააღმდეგ რუსეთისა, რომელიც გაზეთის სიტყვით ინგლისს თუ არა პოლონეთს და რუმინეთს მაინც ემუქრებაო.

ჩვენ ავიღეთ ჰროსკუროვი.

დღეს ავიღეთ ქალაქი პროსკუროვი. მტერი თავზარდაცემული გარბის.

ჰეტლიუროველები გარბიან.

პოლონეთის მთავრობა იტყობინება, რომ პეტლიურას ჯარი უწესრიგოთ გარბის საზღვრებისაკენ ერთ დღეში 1500 მეტი პეტლიუროველი განვაიარაღეთ. პეტლიუროველები ლვოვისაკენ გარბიან. პეტლიურა გაიქცა. (გამოტოვებულია).

ლიონის ცნობები.

პოლონეთი და დანციგი.

პადერევსკიმ ხუთშაბათს პოლონეთს და თავისუფალ ქალაქ დანციგის შორის დადებულ ხელშეკრულებას ხელი მოაწერა.

ინგლისი და რუსეთი. თემთა პალატაში ინგლისის პრემიერმა განაცხადა მუშავდება რუსეთთან სავაჭრო დამოკიდებულების განახლების ახალი პროექტი. მას იმედი აქვს, რომ ამ პროექტს მოკლე ხანში ჩააბარებენ მოსკოვის მთავრობის წარმომადგენელსო.

ყირიმიდან ლტოლვილნი.

კონსტანტინოპოლში ყირიმიდან 50,000 ლტოლვილი მოვიდა მაგრამ ვინაიდან მათთვის არ აღმოჩნდა დამზადებული თავისუფალი ბინა ვერ ათავსებენ სულ 100,000 ლტოლვილს მოელიან. უმეტესი ნაწილი ალჟირში გაიგზავნება.

საბერძნეთი და ანტანტი.

18, პარიზსა და ლონდონს შორის დაიწყო მოლაპარაკება იმ მდგომარეობის შესახებ, რომელიც შეიქნა ვენიზელოსის მომხრეების დამარცხების შემდეგ ხუთშაბათს ინგლისის ელჩმა ლორდ ლერბიმ ინახულა ჟორჟ ლეიგი მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე როგორც სჩანს ორივე სახელმწიფოს სურს ერთად იმოქმედოს (გამოტოვებულია) პარიზსა და ლონდონში გადაწყვეტილია წინააღმდეგობა გაუწიონ საბერძნეთის ტახტზე კონსტანტინეს ასვლას, პრინც გიორგის დანიშვნასაც წინააღმდეგობა შეხვდება. ყოველ შემთხვევაში მას მოსთხოვენ საბერძნეთის პოლიტიკურ ორიენტაციის გარანტიას.

„ექსცელსიორი“-ს მოყავს დენის კოშენისა და ჟონარის განცხადება: ორივე ისინი იყვნენ ომის დროს საბერძნეთში როგორც ოფიციალური პირნი მეფიქრობ. სთქვა კოშენმა, რომ მფარველ სახელმწიფოებს აქვსო უფლება და მათი მოვალეობაც არის არ დაუშვან, რომ საბერძნეთი უფრო ძლიერ, ოდესმე იყო. შეიქნეს გერმანიის ვასალად. რაც შეეხება ჟონარს, მისი აზრი ექვს მეფის დაბრუნება არამც თუ არ სურს მოკავშირეებს, არამედ ეს ვერც კი წარმოუდგენიათ.

„ზიგის“ ცნობები.

ჰრუსიის ფინანსები.

ბერლინი. პრუსიის ლანდტაგის სხდომაზე კუნომ განაცხადა, რომ პრუსიის ვალი 25 მილიარდს აღემატება.

ზინოვიევი იტალიაში.

რომი. გერმანიიდან გაძევებული ზინოვიევი შეეცადა, რომში შესულიყო იტალიელთა კომუნისტებთან საერთო პროგრამის შესამუშავებლად. ადმინისტრაციის მიერ მიღებული რეპრესიული ზომების გამო იძულებული შეიქმნა უკანვე დაბრუნებულიყო.

ვილჰელმის გასამართლება.

ლონდონი. ანტანტის მართველ წრეებში არავის არ ავიწყდება საეთაოშორისო ომში ჩადენილი გერმანიის იმპერატორის ვილჰელმ მეორის დანაშაული. მაგრამ თემთა პალატაში უკანასკნელ დროს ბონარ ლოუმ განაცხადა, რომ ინგლისს არ აქვს აზრად ვილჰელმის გასამართლება.

გვარდია და ცხენები.

სამტრედიის გვარდიის შტაბმა ადგილობრივ მცხოვრებს, ბ-ნ ბარნაბა კორძაიას ექვსი ცხენი წაართვა. პატრონს, რასაკვირველია, არც საფასური მისცეს და არც იმის მოწმობას აძლევდნენ, რომ მას ცხენები ჩამოერთვა ბ-ნ კორძაიას დასჭირდა მთელი ათი დღე აქეთ იქით სირბილი და წყვეტება რომ თავის ცხენების „საფასურში“ ეს მოწმობა მაინც აეღო!! ეს პროვინციაში.

ეხლა სატახტო ქალაქში: თბილისის მოქალაქეს ბ-ნ სვანიშვილს ჰყოლია ერთი კარგი ჯიშის საკაბრიოლეტო ცხენი. კარგი ცხენი თვალში ვის არ მოუვა რომ იგი ადგილობრივ გვარდიას თვალში არ მოსვლოდა? და ეს ცხენი გვარდიას წამოუყვანია თვითონ სვანიშვილი იხდის მამულიშვილის მოვალეობას სამშობლოს წინაშე. იგი მობილიზაციას მოჰყოლია და პროვინციის ერთ-ერთ სამხედრო ნაწილში მსახურებს „ზურგში“ კი გვარდია ცხენს ართმევს. ალბათ ვინმე გვარდიელი საკუთარ კაბრიოლეტში შეაბამს ამ ცხენს! ჯიშის ცხენი მობილიზაციის დროს ძველათაც არ მიჰყავდათ. ხოლო ჩვენში გვარდიას ისე მიჰყავს ცხენები რომ მათი მობილიზაცია გამოკხადებულიც არ არის და მიჰყავს საფასურის გაუღებლად!

(ნუ თუ პატრონი და ბატონი არ ჰყავთ ამ გვარდიას შტაბებს, რომ ხალხი დაიცვან მათი ძალმომრეობისაგან!)

საკუთრება და თვითმართველობა.

ფოთის ქალაქის თვითმართველობამ, თეატრის საკ.: ადგილობრივ მოქალაქეებს, კაჭაოვას, და ქაქუჩიას, ჩამოართვა დიდი შენობა, რომელშიაც მოთავსებული იყო სინემატოგრაფი „კოლეტო“ ამ შენობაში, რომელიც იმავე პატრონებს 20,000 მ. დასჯდომიათ, მიუციათ 300,000 მ. ექვსი წლის ვადით ნაწილ-ნაწილ გარდახდით. ფოთის ქალაქის თვითმართველობა სხვებს არ ჩამორჩა. გრძელდება სოციალისტური ვაჭრობა და აღებ მიცემობა!!

ახალი ამბავი.

მთავრობაში.

— შეშის მიწოდება მუშებისათვის. მთავრობამ მოისმინა რა შრომის მინისტრის მოხსენება მოსამსახურეებისათვის შეშის მიწოდების შესახებ, დაადგინა: მიიღოს შრომის მინისტრის მოხსენება და მიაწოდოს მუშებს და მოსამსახურეებს შეშა შემდეგ ფასებში: კუბიკური საჟენი კარგი ხარისხისა 10.000 მან., დაბალ ხარისხისა 8.000 მან.

სამინისტროებში.

— ჯანმრთელობის დეპარტამენტი იუწყება: თბილისის ლაბორატორიებში გადამდებ სენთა წინააღმდეგ საბრძოლველად შრატი და ვაქცინები მზადდებაო. ამ პროდუქტების ირსების გამოსაკვლევად დეპარტამენტის დირექტორის თავმჯდომარეობით საკონტროლო კომისია შესდგა. კომისიის შემადგენლობაში შედიან: ჯანმრთელობის დეპარტამენტის ვიცე დირექტორი, სანიტარულ ინსტიტუტის დირექტორი, ლაბორატორიების და ქალაქთა კავშირის წარმომადგენელები და სხვა.

— კულტურულ განმანათლებელ სექციის გაფართოვება სამხედრო სამინისტროში. სამხედრო მინისტრის მოხსენების შემდეგ სამინისტროს კულტურულ განმანათლებელ სექციის გაფართოვების შესახებ, მთავრობამ დაადგინა: მიანდოს სახალხო განათლების მინისტრს სამხედრო მინისტრთან ერთად გაეცნოს კულტურულ განმათლებელ სექციის საქმიან მუშაობას და წარმოადგინოს მოხსენება სექციის წარსულ მოქმედების შესახებ და აგრეთვე პროექტი მომავალ მუშაობისა განზრახულ ხარჯთ აღრიცხვის თანდართვით.

— ყოფილ თავადის მინგრელსკის ქონების ჩამორთმევა. იუსტიციის მინისტრის მოხსენების შემდეგ ყოფილ თავადის ნიკოლოზ მინგრელსკის ქონების ჩამორთმევის შესახებ, მთავრობამ მიიღო პროექტი დეკრეტისა, რომელიც განსახილველად დამფუძნებელ კრებას გადაეცემა. მთავრობის დადგენილება ზედმეტ ნამუშევარის მაქსიმალური ნორმის ფიქსაცია, 3) გავრცელება პრემიალურ სისტემისა დაწესებულებათა მუშებზე და მოსამსახურებზე.

თეატრი და ხელოვნება.

სახელმწიფო ოპერა.

„ღალატი“ ოპერა იპოლიტოვ-ივანოვისა, თარგმანი კ. ფოცხვერაშვილისა.

სახელმწიფო ოპერაში, უსათუოდ, დიდი შემოქმედებითი მუშაობა სწარმოებს. წარსულმა სეზონმა ჩვენ სამი ორიგინალური ოპერა მოგვცა, რომელთა შორის „აბესალომ და ეთერი“ ფალიაშვილისა და „თქმულება შოთა რუსთაველზე“ დ. არაყიშვილისა დაამშვენებდენ ყოველ კულტურულ ერის სცენას. სახელმწიფო ოპერის დირექციის პორტფელში, როგორც ამბობენ, კიდევ რამოდენიმე სხვა ქართველი კომპოზიტორის ქმნილება არის და ამ რიგათ, სულ მალე, ქართველ სახოგადოებას ნამდვილი ქართული ოპერა ექნება! ეს დიდი მიღწევაა და დიდათ აამაყო ქართული კულტურული შეგნებისათვის.

ჩვენ ხშირად გვსმენია ზოგიერთ სკეპტიკისაგან, რომ ქართული ოპერა, ჯერ-ჯერობით, ეტნოგრაფიულ ელემენტს ვერ გასცილებია და მეტად პრიმიტიულია, როგორც ლიბრეტოს, ისე მუსიკის მხრივ; შესაძლოა ასეთ აზრებს თავისი გამართლება ჰქონდეს, მაგრამ ყოველ ერის მუსიკას, თავის ისტორიულ განვითარებაში, სწორეთ ასეთი ეტაპები გაუვლია; და თუ ჩვენ შევადარებთ სხვა ერის პირველ ოპერებს, უსათუოდ დავრწმუნდებით, რომ ქართული ოპერა, თავის პირველ დღეებიდან მუსიკის მაღალი კულტურის საფეხურზედ დადგა.

ქართული ხალხური მუსიკა, მართალია დიდი, ღრმა გაშლილია, ქართულ შემოქმედებით სიძლიერეში, მაგრამ საოპერო კულტურა მხოლოდ ეხლა იხმარს თავის ფრთებს და შეუძლებელია რომ მასთან იმ საზომით მივიდეთ, როგორათაც თანამედროვე დაფასებული ვერდის, გუნოს, ან მასსენეს ოპერასთან მიდის. ეროვნული ოპერის განვითარებისათვის, ჩვენის აზრით, რამოდენიმე გზა არსებობს: ერთი: — ქართველი კომპოზიტორების მიერ დაწერილი ოპერები, მეორე —თარგმნა უცხოელ კომპოზიტორებს მიერ ქართულ სიუჟეტზე და ჰანგებზედ დაწერილი ოპერების, მესამე—საერთოდ, თარგმნა უცხოელ ოპერების.

ჩვენ უკვე გვაქვს რამოდენიმე ორიგინალური ოპერა, რომელნიც სათანადოთ დაფასებულია და საზოგადოებას დაუსრულებელი ინტერესით იზიდავენ. სამწუხაროთ ერთი მათგანი—„შოთა რუსთაველი“ დმ. არაყიშვილისა, არ ვიცით რა მოსაზრებით მოიხსნა რეპერტუარიდან, თუმც თავისი მხატვრული ღირებულებით, უსათუოდ დიდ მიღწევათ უნდა ჩაითვალოს—ჩვენ გვსურს, რომ ეს ოპერა, უსათუოდ ვისმინოთ სახელმწიფო ოპერის ცენაზე და ისეთს რეჟისორის ყურადღებაში, როგორადაც ბ-ნმა ალ. წუწუნავამ „ღალატში“ გვაჩვენა თავის თავი.

მეორე გზა—თარგმნა უცხოელი კომპოზიტორების მიერ ქართულ სიუჟეტზე დაწერილი ოპერების—ამ გზასაც დადგმია ეხლა ჩვენი თეატრი და უსათუოდ, მოსაწონია [illegible] ოპერის ხელმძღვანელობა [illegible]

„იპოლიტოვ-ივანოვის „ღალატი“ საკმაოდ ცნობილია ჩვენი საზოგადოებისათვის და თვით ავტორიც ძველი ნაცნობია თბილისის, მაგრამ, რაც უნდა პატივისცემით არ ვიკოთ განწყობილი ძველ დაძი, უნდა ვთქვათ: „ღალატი“ როგორც მუსიკალური ნაწარმოები დიდს არაფერს შეადგენს და მისი ლიბრეტო თავიისი უხეში ფერადებით და დრამატიული ძალმოსილებით სულ ერთ სულ ერთ ... ...

,,ღალატის'' ნაციონალური თვისებებს და ვისაც სურს ქართული თეატრის დღისასწაული ნახოს, ჩვენ ურჩევთ, ბ-ნ წუწუნავას ,,ღალატი'' ნახოს!

,,ღალატის'' შემსრულებლებმა, როგორც სჩანს, დიდი შრომა გასწიეს, რომ დაეძლიათ უცხო ენის სიმძიმე და ბ-ნნ წუწუნავასა და სტოლერმანის შეთანხმებულ მუშაობაში დისსონანსი არ შეიტანეს.

საბინინი—სოლეიმან-ხანი! მეურჩევდა ქართველ მსახიობებს, რომელნიც ამ როლს ასრულებენ, ნახონ ბ-ნი საბინინის გრიმი და მისი თავის დაჭერა სცენაზედ. ჩვენ ვხედავთ ნამდვილ ,,მბრძანებელს'' არაბეთის ფდაბნოდან გამოსულს და მისი ბასი, რომელსაც ყოველთვის სიამოვნებით ვისმენთ, ამ საღამოსაც ჩვეულებრივად ძლიერი იყო.

ქ-ნი ალეშკო—ზეინაბი ისეთი იყო როგორსაც მოველოდით; მომზერალს კარგი ტეხნიკა აქვს ხმისა და მისი სოპრანო, თუმც ნელი ნელ სუსტდება, მაგრამ ზეინაბის პარტიას მსახიობი, უსათუოდ ჩასწვდა და როგორც მომღერალი, ისევე, როგორც მსახიობი ამ საღამოს თავის სიმაღლეზედ იდგა.

ბ-ნი ელოზიშვილი პირველად ვისმინეთ გუშინ და უნდა ვსთქვათ, რომ მისი ბარიტონი უსათუოდ კარგი შემატება იქნება სახელმწიფო თეატრისათვის; მაგრამ ოთარ-ბეგის პარტიისათვის ჩვენ მაინც ალ. ინაშვილს ვეღლით.

ირაკლი—ივ. სარაჯიშვილი; ეს მსახიობი ჯადოს ხმის პატრონია და ქართული ჰანგები მის შესრულებებში დაუსრულებელ ზღაპარში გახდებესთ! ირაკლის პატარა პარტიაში ბ-ნმა სარაჯიშვილმა მაინც მოსწყვიტა საზოგადოებას იმდენი ტაში, რადენიც სხვებს საერთოდ არ ღირსებიათ.

რუქაია—ქ-ნი ბურაგო-ცეხანოვსკაია დამაკმაყოფილებელი იყო; სხვებიც ანსაბლს ხელს უწყობდენ.

ლ—ი.

სამხატვრო ქრონიკა.

სახელმწიფო ოპერის თეატრში.

ნოემბრის 21-ს: ,,კოპპელია''

ნოემბრის 22 ს: მეორედ ქართულ სცენაზე ,,ღალატი'' მუსიკა იპოლიტოვ-ივანოვისა, თარგმანი ფოცხვერაშვილისა. სიუჟეტი ალებულია ალ. სუმბათაშვილის ცნობილ ტრაღედია ,,ღალატიდან''. ზეინაბის როლს შეასრულებს ალეშკო, რუქაიას—ბურაგო ცეხანოვსკაია, ირაკლის—სარაჯიშვილი, ოთარ ბეგის—ელიოზაშვილი, სულიმანის—საბინინი. დეკორაციები და კოსტიუმები ახალი; ბალეტს დადგამს მ. მორდკინი, ოპერას დადგამს ა. რ. წუწუნავა. დირიჟორი—სტოლერმანი.

დასაწყისი 8 საათ.

სახელმწიფო დრამის თეატრში.

ნოემბრის 21-ს: ,,მსხვერპლი'' ი. გედევანიშვილისა. ახალი დეკორაციები მხატვარის ვალ. სიდომონ ერისთავისა. რეჟისორი—ა. წუწუნავა.

სახალხო სახლში.

ამ დღეებში გამოვა ლიტერატურული ჟურნალი ,,აისი'' № 2 ლადო მაჭავარიანის რედაქტორობით.

ჩვენი კორესპონდენტები

ქუთაისი

ბინის საკითხი ჩვენ დიდ ქალაქებში, რომ მეტად ცუდ პირობებშია ჩაყენებული, ამას სხვათა შორის პრესაც მოწმობს. არა ერთი და ორი წერილი იყო დაბეჭდილი ამის შესახებ საქართველოს გაზეთებში, მაგრამ ამით საქმეს არა ეშველა რა. ამ ბხრივ მაგალითისათვის მარტო ქუთაისი გვეყოფა. აქ არა თუ მოწესრიგდა ბინის საკითხი ოდნავათ მაინც, არამედ უფრო უარეს მდგომარეობაში ჩავარდა. კარგათ მოგეხსენებათ, რომ ჩვენი სოციალური მართვა გამგეობის წყალობით ქალაქი ყოველგვარ ამშენებლობას მოკლებულია და არავითარი წინსვლა, წარმატება მისთვის არ არსებობს. მთელი ორი წლის (შეიძლება კიდევ მეტის) განმავლობაში ქუთაისში თამამად შეიძლება ითქვას ერთი ხეირიანი სახლიც კი არ აშენებულა თუ რასაკვირველია მხედველობაში არ მივიღებთ „სხვა და სხვა კომბინაციებიან“ გამო ამა თუ იმ სახლის შეკეთებას თუ შესწორებას. და აშენებას, რომ თავი დავანებოთ, ყველაზე უფრო სავალალო ისაა, რომ ზოგიერთი სახლები კიდეც ინგრევა, ან უკეთ რომ ვთქვათ თვით ანგრევენ მას. ორ მოვალი შემთხვევა სახლს

ქუთაისი
ექიმი
ისაკ იაკობის-ძე
მინოვიჩი
ღებულობს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ.
ყოველ დღე დილის 10-12 ს. და საღამ. 5 7. ს. ქარვასლის ქუჩა, № 5 (მწვანე ბაზარი) ბინა ყოფილი ექ. ჭოლოშვილისა
№ 3208.

ექიმი
რეზო მაჩაგელი
კანისა და ვენერიული სნეულებანი (წამლობა ახალი და ძველი სუსუნატის) სიფილისი (606—914 შეშხაპუნება) ავადმყოფებს იღებს კაცებს 9—11 საათ. დილ. და 6—8 ს. საღ. ქალებს 11—12 ს. დღის, მოსკოვის ქუჩა № 4. ზემელის აფთიაქის პირდაპირ. 3268

მატარეგელთა მიმოსვლა.
ფოსტის მატარებელი № 3.
თბილისიდან ბათომში—დილის 10 ს 53. წ.
მატარებ. № 3. № 7.
თბილისიდან ფოთში საღამ. 7 ს. 14 წ.
მატარებ. № 21.
თბილისიდან ბათომში, საღ. გად. 10 ს. 37 წ.
მატარებ. № 19.
თბილისიდან ხაშურში დილის 3 ს. 20 წ
მატარებ. № 140.
თბილისიდან სალოღოში დილის 9 ს.
მატარებ. № 390.
თბილისიდან სანაინში დილის 7 ს. 45 წ.
მატარ. № 4.
თბილისიდან კახეთში დილის 8 ს. 30 წ.
თბილისში მოდის.
მატარებ. № 4.
ბათომიდან თბილისისკენ გამოდის საღ. 10 ს. 27 წ.
თბილისში მოდის საღ. 6 ს. 46 წ.
მატარებელი № 7.
ფოთიდან თბილისისკენ გამოდის ღამის 12 ს. 2 წ.
თბილისში მოდის დღის 2 ს. 13 წ.
მატარებელი № 22.
ბათომიდან თბილისისკენ გადის ღამის 12 ს. 58 წ.
მატარებელი № 19.
ხაშურიდან თბილისისკენ მოდის ღამის 2 ს. 16 წ.
თბილისში მოდის დილის 8 ს. 2 წ.
მატარებ. № 141.
სალოღლიდან თბილისისკენ გადის დილის 9 ს 10 წ.
თბილისში მოდის საღამ. 5 ს. 36 წ.
მატარებ. № 416.
სანაინიდან თბილისისკენ გადის დილის 8 ს.
თბილისში მოდის დღის 4 ს. 53 წ.
მატარებ. № 3.
კახეთიდან თბილისში გადის დ[illegible] 4 ს. 2[illegible]

ექიმი
ე. ი. კაფანდაძე
ღებულობს შინაგან სნეულებიანებ ავადმყოფებს დღის 8—12 ს. ვენეროლური სიფილისი (შეშხაპუნება 606 და 914) და საშარდე ორგანოთა საღ. 5—7 ს. გუნიბის ქ № 6, მოსკოვის ქუჩ. კუთხე ზემელის აფთიაქთან.
ტელეფ. 18—95. 3228

სახლი
მამული, აგარაკი
ყიდვა-გაყიდვა
დავითის ქ. № 3, ბინა 2,
გოლოვინის პროსპექტის ახლო.
„ინტელიგენტია ჯგუფი“.

ექიმი
მ. ოზანდუკელი
შინაგან და ნერვების ავადმყ.
ელექტრონით წვამლობა;
ავადმყ. მიღება საღ. 5-7 ს, ანასტასიას ქუჩა № 3 ტელეფ. 9—31.
№ 3207.

ყოფილი 1 კავკასიის კორპუსის სამხედრო ბეითალი-ექიმი
ი. გ. ძუთათელაძე
იღებს შინაგან, კანით (ქეცით) ავადმყოფ ოთხფეხ პირუტყვებს და ფრინველებს. ცხენის ქოთაოს (საპს) ვიკვლევ მალეინის შეშხაპუნებით. ჭიით ცხვრის სასულე—მილას ავათმყოფობას ვექიმობ ,,ნეიმანის და ვესსელის'' მეთოდებით. ვიძლევი დარიგებას ,,ზოოტეხნიაზე'' (საქონლის მოვლა-მოშენება). დილის 9—10 საათ. და დღის 3—5 ს. ბელინსკის ქუჩა № 39, ბინა 2 თვ.

ექიმი
ბ. ბ. ჯაფარიძე
შინაგან, კისრის, ცხვირის და ყურის ავადმყოფობის.
ავადმყოფების მიღება დილის 12==1 ნახ. საათამდე, მადატოვის ქუჩა № 7, ალექსანდროვის ბაღის პირდაპირ.
ტელეფ. 16—65; 17—49.

სარედაქციო კოლეგია.
მთავარი რედაქტორი ს. კ ე დ ი ა.

თვალების ავადმყოფების
ექიმი
მ. გოლოტეინი
სათვალეების შერჩევა. ავადმყოფების მიღება დილის 8 ს-დან 11 ს-მდე; საღამოს 2—7 საათამდე.
ნიკოლოზის ქ. № 32

ექიმი
დ. ი. ჯაფარიძე
შინაგან, კისრის, ცხვირის და ყურის ავადმყოფობის.
ავადმყოფების მიღება დილის 12==1 ნახ. საათამდე, მადატოვის ქუჩა № 7, ალექსანდროვის ბაღის პირდაპირ.
ტელეფ. 16—65; 17—49.

შრავალ მნიშვნელოვნად ჩამიხუტა ვიწრო პატარა თვალი.

გავცდი გლეხს. გავედ ორღობის ბოლოში, საიდანაც, როგორც ხელის გულზე, ზეკიდან გადავცქეროდი საქართველოს პირველ ,,ხარისხოვან'' კურორტს.

წყალტუბო სავსებით წაეგვანებოდა რომელსამე მიყრუებულ სოფელს, რომ მის გარეგნულ გამომეტყველობაში უხეში დისონანსივით ჩვენი ქალაქის განაპირა უბნის (თუ გინდ ავლაბრის) არხიტექტურული გამოვნება არ შეჭრილიყო.

ესეთი გემოვნებით მოსჩანან შორიდან რამოდენიმე რესტორან სასტუმროები და თვთრი ერთსართულიანი სხვა და სხვა ზომით შეჯგუფებული, სამკურნალოს ფლიგელები. ამ შენობებში, როგორც მერე აღმოჩნდა უწინდელი ბატონ-პატრონნი ექსპლოატაციას აწარმოებდნენ თავიანთ მამულებში. დღეს კი რესპუბლიკის კანონებით ეს სიმდიდრე ჩამორთმეულია და არის გადაცემული ხალხის ხელში, ე. ი. გადმოვიდა ქუთაისის სამაზრო ერობის განკარგულებაში.

გეოგრაფიული მოგომარეობის სილამაზით ვერ მოგვაწონებს თავს, სიმინდის ფუჩეჩებში და აშმორებულ ჭაობებში ჩამჯდარი წყალტუბო. მხოლოდ აქ-იქ, სადღაც შორიდან მკრთალად მოსჩანან ქუთაისის მთების დაბალი კალთები.

ესეთია გარეგნული გამომეტყველობა კურორტისა, რომლის ალაყაფსაც მე მივუახლოვდი. ერთი ხელით ფრთხილად შევაღე შეუღებავი რეიკებით აჩოჩხილი კარები, მეორეთი მწვანე ეზოში მძიმედ შეეგოორე დატვირთული ველოსიპედი. შესვლისას ჩემ თვალებს წარმოუდგა სურათი, რომელსაც დღეობებში ხშირად ვხედავთ ხოლმე საქართველოს რომელსამე ეკლესიის ეზოში.

აქ ხალხი, კამეჩები, ურმები, ცხენები, ფარდაგები, ხალიჩები, მუთაქ-ბალიშები, საბნები, ზედადგრები, ქვაბები, კეცები და სხვა—და—სხვა ავეჯი და ბარგი—ბარხანა სოფლების და ქალაქში მცხოვრებ ღარიბ—ღატაკთა ხალხისა ერთმანეთში ცოდან ჩამოსულ კალასავით ირეოდნენ.

როგორც იყო გავძვერ—გამოვძვერ და მივედი ერობის აფთიაქთან აქ გადასაცემი იყო ქუთაისიდან გამოტანებული წერილი, რომლის ძალითაც ჩემი მაღალკეთილ—უსამზვდელო-მოხეტიალე მუსიკოსის აღმატებულება ერთ—ერთ აქაურ მოხელეთა ბინაზე უნდა მოეთავსებინათ.

მშვენიერმა არსებამ ჩამომართო წერილი, გადიკითხა გულდასმით და წყნარად, თანდაყოლილი ზრდილობით შემიპატიჟა თვალში ამოლებულ სინათლიან პატარა ოთახში.

მობრძანდით, აქ მოისვენეთ—წარმოსთქვა არსებამ მორცხვად, მიტრიალ—მოტრიალდა ოთახში, მიალაგ—მოალაგა მიყრილ მოყრილი სხვა—და—სხვა ოთახის ნივთები, მომირბენია ხელ—პირის დასაბანად წყალი და გაიხუცა კარები.

მივაყუდე ,,რაში'', ამოვალაგე მაფრაში, გამოვიცვალე სველი საცვლები, ჩავიცვი სუფთა ტანისამოსი და მეც გამოვიხურე კარი ექიმის სანახავად.

როგორც კახეთისათვის გურჯაანი. ისეც იმერეთისთვის წყალტუბო წარმოადგენს პირველ ყოფილ კურორტს.

გურჯაანის ხეობის გუბეებში ალაგ—ალაგ მოთლუხთლუხებს თხელი, ცივი და ნაცრის ფერი რადიო—ტალახი. წყალტუბოს ჭაობებში კი ალაგ—ალაგ მოლივლივებს თბილი და კამკამა რადიო—წყალი.

გურჯაანს მხოლოდ უკანასკნელ ხანებში მიაქციეს ყურადღება, წყალტუბოს კი დიდიხანია იცნობენ და აუმჯობესებენ.

აქ არის ექიმი, არის დახურული ბინები და აბანოები, არის აგრეთვე თეატრიც. სწორედ ჩემ ოთახის გვერდზე დერეფანთან, ბოძის წინ ხალხის აუარებელი რიცხვი აკუნწულიყო იქვე იდგა პატარა ბიჭი და ზარივით ხმით გაჰკიოდა:

— ოთხმოციდან, ოთხმოცდა ათამდე! ესეიგი ოთხმოცდა ერთი, ოთხმოცდა ორი—მიყოლა დიაკვანი ოთხმოცდა ათამდე.

მეც ამ რიცხვს უნდა მივმატებიყავ, რადგანაც მხოლოდ ამ გზით შეიძლებოდა ექიმთან შესვლა.

არ ვიცი ვისი წყალობით, თორემ ღმერთო ხომ შენა ხარ, რომ მე პროტექციისთვის არავისთვის მიმიმართავს, მე უკერძოდ შემიშვეს.

ოთახში ახალგაზრდა ექიმი შინჯავდა.

— დაბრძანდით. რა გტკივათ?—იწერდა ექიმი დავთარში—რა გვარი ხართ? მამის სახელი? წლოვანება? სადაური ხართ? ცოლშვილიანი თუ არა?—კითხვას კითხვებზე სხაპასხაპით აყრიდა ექიმი და ესეც სხაპასხაპით იწერდა იგი დავთარში. გაიხსენით გული, ამოისუნთქეთ, შეიკავეთ სუნთქვა. კმარა, გმადლობთ შეიკარით, წადით, იბანეთ რომელშიაც გსურდეთ მხოლოდ ერთი გრადუსი არ გახსნა.

შემოუშვით შემდეგი.

— ოთხმოცდა შვიდი—გაისმა ბიჭის ხმა გარეთ და შემოვიდა ვიღაც ყაბალახიანი.

— დაბრძანდით. რა გტკივათ? რა გვარი ხართ? მამის სახელი?.. გმადლობთ... მხოლოდ ერთი გრადუსით არის განსხვავება.

შემოუშვით შემდეგი.

და ისევ თავიდან და ისევ იმ კითხვებით, ისევ იმ დიაგნოზით და გრადუსით განსხვავებით იღებს და აცილებს ახალგაზრდა ექიმი დღეში 300 პაციენტს.

კაბინეთიდან გამოვარდი სწორედ იმ დროს, როდესაც ეზოში კურორტის გამგე ექიმს ირგვლივ შემოჰხვევოდნენ პალომნიკები და დაბეჯითებით სთხოვდნენ დახურულ ბინას ოთახს.

ამა რა გიშველოთ? როგორ დაგაკმაყოფილოთ? ბინები მეტი არ გვაქვს. რათ მოდიხართ?—

სასიწარკვეთილებით გაჰკიოდა გამგე.

ამ დროს ეზოში დიდი ერიამული და ალიაქოთი გაისმოდა. დიდ უკმაყოფილებას და პროტესტს აცხადებდნენ უფრო შეძლებული კლასი, მოხელენი და ინტელიგენტები. დემოკრატია კი სდუმდა. მას ურმების, კარავების, ალაჩუბების ქვეშ მოეთავსებინა საცხოვრებელი ბინა და თუმცა აყრილ-დაყრილი, მაგრამ, მაინც მოწყობილიყო და დაბინავებულიყო. ზოგს დერეფნებში ეშოვათ კუნჭულები, ზოგს სოროებში და ბევრსაც სოფლის ქოხებში.

ამ საღამოთიკე გავეშურე აბანოსაკენ. ბევრი მომიხდა ლოდინი, ბევრი მომახდა ცდა, გამბრუნება, გაბრუნება, მაგრამ როგორც იყო ველირსე სანეტარო წუთს. შეველ სქელ კედლებიან ბნელ პატარა ოთახში. ვეებერთელა აუზი რიყის ქვებით იყო დაფენილი. ქვებიდან მოლივლივებდა ანკარა თბილი წყალი. ეს გახლდათ ეგრედ წოდებული გუბერნატორის აბანო (ერთ დროს გუბერნატორი აქ ბანაობდა, თურმე) წინასწარი ტანის გაბანვა, თურმე, აქ მოდაში არა ყოფილა. სუფთა ხარ, თუ ჭუჭყიანი, ავადმყოფი, თუ კარგა მყოფი ეს სულ ერთია, მნიშვნელობა ამას თურმე, აქ არა აქვს. აქვს მნიშვნელობა ექიმის ნებართვას, რომელსაც დარაჯნი კარეებშივე გვართმევენ. ავადმყოფები ამ უხერხულებას კარგათა გრძნობენ. განიცდიან ავრეთვე ზიზღს, შიშს, მაგრამ ხმას არ იღებენ და მიყუჩებულები მძიმედ იხდიან ტანთ. ერთადერი სანატრელი და სანუგეშო ამ აბანოებში ის არის, რომ ავადმყოფი მივიდეს იმ დროს, როდესაც აუზში ნაკლები რიცხვი იჯდება. საუბედუროდ კი ყოველთვის სავსეა ეს აუზი. ზოგ აუზებშა ნაკლებ შედის ხალხი 5—7—10, მაგრამ მოზრდილებში კი, როგორიც არის აქ საუკეთესო გუბერნატორის აბანო, 20—30—40 ბევრჯელ უფრო მეტიც ყოველ ჯერზე ბანაობს. ამას მიუმატეთ კიდევ მეზობელი, ქალთა განყოფილება, რომელიც კედლის ნახვრეტით პირველს უერთდება აქარ არის დაცული არავითარი ელემენტარული გიგიენაც კი. ეს არის უდიდესი ნაკლი კურორტ წყალტუბოსი.

ზოგჯერ, როდესაც იმერეთში კაი ამინდებია, პალომნიკები ისე მრავლად აწყდებიან კურორტს, რომ აქლემს უფრო გაუადვილდება ნემსის ყუნწში გაძრომა, ვიდრე აქ ავადმყოფს აუზში ჩაჯდომა. ამ შემთხვევაში ავადმყოფები არა ღონდებიან, მათ კარგათ იციან გზები. ბევრი იქვე, აბანოდან გამონადენ ნარეცხში, პოულობს საბანაოს და ბევრიც სამინდებში აჭა იქ ნაცრის ფერ რადიო წყლის გუბეში წუმპალაობს.

ადმინისტრაციაც ეპრძვის ამას, ებრძვის მთელი თავისი სისასტიკით.

სწორედ მაშინ, როდესაც მობანავენი საკმაოდ იყრიან თავს გუბეში, გაფთრებული მილიციონერი თოფით ხელში დარბის ,,აუზის'' ირგვლივ და ქაფით პირში უყვირის ავადმყოფებს:

— ამოდით ზეზე, ამოდით მეთქი!

მამაკაცები დაუყონებლივ ასრულებენ მბრძანებლის სურვილს, დედაკაცები კი უფრო ღრმათ იფლეთებიან გუბეში.

— თქვენ სადღა იმალებით? რატომ არ ამოდიხართ—დასჩხავის მილიციონერი ზევიდან.

— ბეჩა! ამდენ ხალხში აბა როგორ ამოვიდეთ? ხომ დავიწვით სირცხვილით? გვაცადეთ პატარაი-ეხვეწებიან გუბიდან.

— დახრჩობას, დაწვა სჯობიან-ოხუნჯობს მილიციონერი—იმ დღესაც აქ ერთი გვარდიელი დაგვეჭრა, ამოდით ზე!..

ძალა აღმართსა ხნავს. მანდილოსნები შიგვე იცვავენ საცვლებს და ისე ამოდიან ტლაპოებიდან.

ამაზე სულ შეიმახუთავ სურათებს ვხედავდი მე აქ, მაგრამ ყველაზედ უფრო ტრაგიკული იყო ის გარემოება, როდესაც ღამე ნამძინარა პოლომნიკები წამოიშლებოდნენ ხოლმე ეზოდან და ბავშვებ ყარაჩებივით იღლიაში ამოჩრილნი, წვიან-ქვიანით დარბოდნენ სოროების და დერეფნების საძებნელად. ესენი იყვნენ ხის, კარავების, ურმების და ალაჩუხების ქვეშ დაბანაკებულნი. მაშინ, როდესაც ესენი ცის ქვეშ ბინავდებოდნენ ამ ნდიც კარგი იყო და მზეც ხელს უწყობდა, მაგრამ ეხლა ამინდი იცვალა და მოვიდა კოკის-პირული წვიმა. მეტი რა გზა ჰქონდათ? უნდა აშლილიყვნენ, მაგრამ საშინელი იყო ჩემთვის სწორედ ეს წუთები.

ეს არის უმთავრესი დამახასიათებელი თვისებები მშვენიერ კურორტ წყალტუბოსი.

რამდენს უხდებობა, რამდენი ინკურნებოდა, რამდენი უფრო სნეულდებოდა და კვდებოდა, ალბათ კურორტის ექიმებს ექნებათ გამოანგარიშებული, მე კი ამ საკითხებს ვანებებ თავს და მივუშვრები თეატრის სანახავად. მით უმეტესი იქიმებმა ჩემში არავითარი ავადმყოფობა არა ნახეს და მირჩიეს მხოლოდ დარჩენა და დასვენება. მაგრამ, განა აქ ადამიანი შეისვენებს? შეც გადავწყვიტე მალე დამენებებინა თავი კურორტისათვის.

აქაური დრამატიული დასის თავმჯდომარე, იგივე ამ კურორტის გამგე ექიმი მისვლის მეორე დღესვე ვინახულე. თავმჯდომარემ ამიხსნა პირობები, მომთხოვა პროცენტები და გამაყოლა მორჩილი თეატრის სანახავად.

— აგე თეატრი!—შემითითა მოსამსახურემ, როდესაც შევედით ეპისკოპოზის აბანოს ეზოში (აქ, თურმე ეპისკოპოზი ბანაობდა).

თეატრი შეეტანათ ერთ ოთახიან ხის შენობაში, რომელიც ამავე დროს სამკითხველო, წიგნთ-საცავს წარმოადგენდა.

კარები ბევრი ვანჯღრიეთ, ვამტვრიეთ და ძლივს შევაღეთ.

ვიწრო და გრძელი სცენა, შპალიერ ჩამოხეულ, კარ-ფანჯარა ჩამობღლერძილ-მიჯღანულ-მოჯღანულ დეკორაციით, პოვრომის შემდეგ ებრაელთა საცხოვრებელ ბინას უფრო წაგავდა, ვიდრე დრამატიულ ხელოვნების ლამაზ ასპარეზს. თეთრი, ბრელ კუწუდებიანი ქათიბით მოვლებული, ტილოს ფარდა ბეჭში მოკაკულ ლურსმებში გახლართულ თოკის კვანძზე ეკიდა.

ფარდა იწეოდა ხხოლოდ ბოლოთი და ხსნიდა, ისედაც დაბალ სცენას, მარტო ქვევითა ნახევრის ნაწილს. ფუძემავი განათება თეატრს არა ჰქონდა. ამ შემთხვევაში ცდილობდნენ ესარგებლათ კეთილ-განწყობილ მეზობლების პატივისცემით, თუ რასაკვირველია, ესეთები მოეპოვებოდათ (?).

ოეატრი მარდათ დავაგვეინე. ფიშები ხელათ გავაკვრევინე.

აღნიშნულ დღეს საზოგადოება არა მოვიდა. არ დაესწრო ხალხი არც „საღამოს“ გადადების დღესათვის. მოვისურვე ცის ქვეშ, ეზოში მაინც გამეხსნა „საღამო“, მაგრამ ამინდმა აქაც შემიშალა ხელი.

მაშინ მიგმართე უკიდურეს საშუალებას, საშუალებას, რომლისათვისაც ჯერ არც ერთი ჩვენი ქვეყნის მიყრუებულ სოფელში არ მიმიმართავს.

ადვილად უკან დახევას, გაქირვებით წინსვლა ვარჩიე. დაუდე ველოსიპედი დანჯღრეულ ურმს და ქუთაისის თეატრის მოსამსახურეებთან ერთად გამოვწიეთ სამშვიდობოსაკენ.

ბევრი გაჭირვება, ბევრი მწარ-ტკბილი დღეები გვერდით-გვერდზე მკლავ გაყრით გატარებული მამეგობრებს, მაყვარებს და მეერთებს უსულო „ფოლადის რაშს.“ ჩვენი ქვეყნის უგზო-უკვლო, ღრე-კლდე-ტყეების ფდაბნოში მთელი ოთხი წლის ხეტიალის დროს ბევრჯელ მომიშვია და მრავალჯერ მომიმართავს ჩემი „მეგობრის“ ბეყვრიალა სპიცგაიკა ვინტი, მაგრამ არც აფხაზეთის ტყეში, არც გურიის კლდე ღრეებში, არც იმერეთ-სამეგრელოს ველ-მინდვრებზე, არც რაჭა-ლეჩხუმის მთებ-ველ-ტეხილებზე და არც ქართლ-კახეთის ხევ-ღელებზე ისე არ ფოლატნია ჩემ „რაშს“ ჩემთვის, როგორც მან მოულოდნელად მიღალატა კურორტ წყალტუბოში.

ურემზე დაგდებული, თოკებით და მართულებით ბალებზე გამოხლართული, ველოსიპედი არავითარ სიამოვნებას არ მაგრძნობინებდა. ურმის უსიამოვნო რახარახი და ღერძის გულსაკლავი ჭრიალი სამგლოვიარო მარშივით ეწვდებოდა გულში. მწუხარებით თავ ჩაკიდული მივდევდი ურემს რითმის ნაბიჯით.

გზაში გვეწვოდენ სნეულ-მახინჯნი, რომლებიც, განკურნების სურვილით და ფანატიური რწმენით აღმურვილ-გამ ბკალულნი, ჩვენი ქვეყნის სხვა და სხვა კუთხეებისკენ მიდიოდენ და მიჰყვებოდენ კურორტ წყალტუბოდან.

ილიკო ქურხული.

სამოგზილიზაციო.

განცხადება.

იმ რთულ მდგომარეობის გამო, რომელიც მეიქნა საქართველოს რესპუბლიკის მოსაზღვრე სახელმწიფოებში მთავრობამ დაადგინა რესპუბლიკის დამოუკიდებლობის და მისი თავისუფლების დასაცავად ნაწილობრივი

მობილიზაცია.

ამ მიზნით გაწვეული იქნებიან ჯარში რესპუბლიკის ეველა ქვეშევრდომი სათადარიგო ჯარის კაცნი და მოლაშქრენი

დაბადებულნი

1890, 1891, 1892, 1893 წლებში.

ხსენებულ წლებში დაბადებულნი სათადარიგო ჯარის-კაცნი და მოლაშქრენი ვალდებულნი არიან გამოცხადდენ თბილისის სამხედრო აღრიცხვის ნაწილის უფროსის სამმართველოში (ვაგზლის ქუჩა) ამა წლის 10 ნოემბერს, დილის 10 საათზედ ჯარში წასასვლელად.

გაწვევისაგან განთავისუფლება და ვადის გადადება სამოქალაქო სამსახურზე მყოფ მოლაშქრე და სათადარიგო პირთა მოხდება 1915 წელში გამოცემულ ,,სამხედრო ბეგრის დებულების'' 33 მუხლის დამატების მიხედვით და რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს ამა წლის 11 მაისის დადგენილების მე 3 მუხლის 1, 2, 3, 4 და 5 პუნქტების თანახმად. (გაზ. ,,საქართველოს რესპუბლიკა'' 1920 წ. № 103) რომელთაც უნდა წარმოადგინოს სათანადო მოწმობები.

სამოქალაქო, საზოგადო და კერძო სამსახურზე მყოფ მოლაშქრე და სათადარიგო პირნი: რომლებიც თანამდებობის მიხედვით არ თავისუფლდებიან გაწვევისაგან, უნდა დაუყონებლივ იქმნენ დათხოვნილნი სამსახურიდან. ყოველ შემთხვევაში არა უგვიანეს 2 დღისა დღიდან მობილიზაციის გამოცხადებისა.

ამა წლის მორიგი გაწვევა (დაბადებული 1900 წელში) გადადებულია მთავრობის განსაკუთრებულ განკარგულებამდის

1920 წელი 9 ნოემბერი
დილის 10 საათი.

თბილისის ქალაქის გამგეობა.